

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Házas horvát vagy postán küldve: 16 korona.
Fél évre: 8 korona.
Megyén: 4 korona.
Egyes szám ára: 6 fillér.
Megjelenik napenkint reggel, kivéve hétfőt.

Főszerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ.

Felelős szerkesztő:
BRAUN HENRIK.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca Vojnich-palota I. em.
Telefon szám 42.
Kiadóhivatal:
Kossuth-utca Vojnich-palota földsz. em.
Telefon szám 42.
Nyitvatartásunkat 40 fillér.

Bácsmegeye jövője.

Magyarországnak alig van jelentékenyebb és gazdagabb vármegyéje Bács-Bodrognál. És mégis, ez a megye mostohája az államnak, de leginkább mostohája önmagának. Valamely ország-rész fejlettségét, és pedig minden téren való boldogulását leginkább annak kulturális kifejezése állapítja meg. Amely megyének kulturája nem eléggé észrevehető, az a megye nemcsak közmívelődési, de egyéb dolgokban is hátra van.

Bácsmegeyét — valljuk meg — az ország nem veszi komolyan. Afféle vidám területnek tekinti, ahol az emberek egyebet sem tesznek, csak mulatnak. No pedig nem így van. Ezt mink bácskaiak tudhatjuk legjobban. Van nekünk sok kivánni valónk és kevés a kedvünk ahhoz, hogy ne törődjünk a holnappal.

És vannak Bácsmegeyének részei, a hol a lakosság ki akar válni a megyével való közigazgatási kötelékből. Mozgalom indult meg, hogy a Tiszaparti színmagyar községek: Kanizsa, Ada, stb. a leendő Szeged-vármegyéhez kapcsolassanak. Ezt a mozgalmat a szegediek, a kik az új vármegye megteremtése érdekében ismert agilitásukat biztató kilátásokkal vitték harcba, egy percre sem teszik le. Félnünk kell, hogy a heterogén nemzetiségek-lakta Bács-Bodrog-vármegye vesztes lesz és nélkülözni fogja ezeket a viruló színmagyar községeket.

Ujvidéken egy másik mozgalom a megye szétválasztását célozza és pedig akként, hogy Ujvidek székhelyül a megye déli része külön vármegye lenne. Ez az elkülönítendő terület, mint ismeretes, nélkülözi a magyar elem hegemóniáját, és a szerb, tót, német nemzetiségek tulajdonban vannak.

Nem akarunk rémeket látni és az ördögnek a falra való pingálása sem tartozik szokásaink közé. És el kell ismernünk, hogy Bácskában a nemzetiségi feszkelődések ritkán fordulnak elő és csak efemer jellegben mutat-

koznak. De soha a nemzetiségeket úgy nem szították a magyar állameszme elleni állásfoglalásra, mint napjainkban és ha Bácsmegeye jelenleg nyugodt is, ki biztosít minket arról, hogy egy napon nem kell-e óvóintézkedéseket tennünk és hogy nem találjuk-e magunkat előkészületlenül egy hatalmas áramlattal szemben?

Ezért Bácsmegeyének egységét veszedelmes megbontani és nem szabad tétlenül összetett karokkal néznünk, hogyan akarja az amugy is színmagyar Szeged a mi magyar községeinket elhódítani. Mi szüksége van Szegednek erre?

Szeged úgy állítja be magát az országos köztudatban, mint valami magyar végvár a nemzetiségi óceán partján. És Szeged ennél fogva egy erős magyar vármegyét akar teremteni, — mintha bizony a meglevő Csongrád-megye nem volna színmagyar? Hol vannak Szegeden, vagy Szeged közvetlen közelében a nemzetiségek?

Ha már keresünk itt a Délvidéken egy védtelen helyet, ahol a magyarság ügyének biztosítására és megerősítésére bástyát kell emelnünk, — hát ez a hely Szabakán lehet. Itt igenis vannak nemzetiségek. Körül vagyunk véve német, tót, szerb nemzetiségekkel. Szabadkára vár itt a megtisztelő misszió.

Csak hogy ehhez kultúra kell. És pedig céltudatos, nemzeties magyaros kultur-tömrülés, melyben intenzív módon kell résztvennie a megye intelligens közönségének. Ilyesmi nincs jelenleg Bácskában. Közönyösek vagyunk, mert nem érezzük magunkat háborgatva magyar voltunkban és nyugodtan nézzük a dolgok folyását. Elfelejtjük, hogy Bácsmegeyének feladatai vannak, nemzeti feladatai, — és hogy a míg ezeket önként fel nem ismerve, önként teljesíteni nem szándékozunk, addig hiába panaszoljuk a mellőztetést és hiába mondjuk, hogy Bácsmegeye az ország

egyik legelső vármegyéje és hogy Szabadka az ország harmadik városa.

Magunk közt megvallhatjuk, hogy e büszkélkedésünk alapjának valódiságában még csak meg sem kíséreltük a meggyőződést keresni. Egyszerűen elhittük magunknak ezt a hízegő feltevést, — míg más vármegyék törekedtek és eredményekhez jutottak.

Bizony, ha a vármegye intelligens közönsége, és a jelenleg szétszórtan és magának élő óriási sereg, testületileg összefogna a kulturális közösségben, Bácsmegeye nem jutott volna abba a helyzetbe, hogy megcsönkítástól és széteszlástól kell rettegnie.

Nem mondhatjuk, hogy még nincs későn. Tegnap is késő lett volna. Ez azonban nem jelenti azt, hogy keleti fatalizmussal megnyugodjunk a sors szeszélyeiben és várjuk, a mit a jövő számunkra elhoz. Nekünk az a kötelességünk, hogy a mulasztásunkat helyrehozzuk.

Az azonban nem „idővel”. Nem is „alkalmilag”, még „kevésbé” legközelebb. Az úgy roppant egyszerű, bármilyen fontos is. Résen kell lenni mindenkinek és meg kell csinálni a bácsmegeyi magyar nemzeti kulturszövetséget. A kezdeményezésre vannak jó embereink és alkalmas férfaink elegen. Csak hogy nem holnap, hanem még ma kell megcsinálni.

Erről kell beszélni. Erről kell vitázni. Ez legyen most a legsürgősebb teendőnk. És mondjuk ki, hogy Bácsmegeyből egy agilis vármegyét csinálunk. Akkor aztán Bácsmegeye valóban a kánaánja lehet Magyarországnak. Addig azonban — csak vesztet abból a jelentőségből, melyet már régen nélkülöz.

Nem vádolhat minket senki a lokalpatriotizmus tulzásának hibájával, ha azt állítjuk, hogy az új éra megteremtésének gócpontját Szabakában látjuk. Hiszen Szabadka is sok tekintetben el van maradva, — de itt legalább már

Legcélszerűbb és legelőnyösebb módja a takarékoságnak az

„Alföldi Bank Részvénytársaság” által Szabadkán bevezetett és életbiztosítással egybekapcsolt heti betét rendszer

mely által legkönnyebben gondoskodhat bárki családja és önmaga jövőjéről. — A betevő betétje felett szabadon rendelkezik.

A biztosított összeg kifizetettik, ha a haláleset már az első korona befizetése után bekövetkezik. — Felváltások az intézet helyiségében (I. Damjanich-u. 49. sz. a.) nyerhetők. — A kifizetést „Alföldi Bank Részvénytársaság” Szabadkán közli. — Ögynökök alkalmaztatnak. — 291

tudjuk, hogy el vagyunk maradva. És ez valami.

Szabadkának intelligens társadalma már kialakulóban van. Ezt a kialakulást nemzeti önértéssel megszilárdítani és egy, az egész megyére kiható kulturális szervezet mozgató-erejévé tenni, hazafiás kötelességünk.

Közérdek — egyéni érdek.

Sajátságos természete van a magyar embernek. Történhetik az országban akármiféle közgazdasági mozgalom, még a füle botját sem mozgatja, ha csak nincs a háttérben valamelyes alkohollal sulyosított bankett kilátás. Az önálló banknak, vámterületnek, kereskedelmi szerződéseknél, szerződés nélkül való állapotoknak, külföldi képviselőknek, a kamatábpolitikának, a valutaügynöknek, a kvótának és ki tudja még minek csak a jelszavaival bibelődik, de való értelmüket nem kutatja; megéljenzi azokat, elkiáltja, hogy „ez kell a magyarnak“, de bármilyen elsőrendű gazdasági érdek is fűződik hozzá, a lelkesedésnél még sem megy tovább; nagy, társadalmi, országos mozgalmat nem indít érdekében és ha már buzgó emberek agítálnának, dolgoznának, gyülekezni is valamelyes nemzetgazdasági kérdésben, nem sietnek támogatásukkal segítségükre. Pedig a segítség gyakran csak a bönbölő „ugy van“-ra szorítkoznak. Csak hogy ám a magyar ember részvétele még erre sem kapható. Ennek az okát pedig könnyű dolog megállapítani. A fent példaképpen megemlített közgazdasági ügyeknek a belső értékét, a valódi értelmét, lényegének messze kiterjedő és nagyjelentőségű hatását nem ismeri. Nem látja meg bennük az ország üdvét szolgáló mérhetetlen nagyságu anyagi érdekét. Hallja ugyan dicsérni az eszmét, mert hiszen azok is nagyhangon beszélnek róla, akik maguk sincsenek tisztában a kérdéssel; meg aztán az újságok, napilapok és szak-közlönyök egyaránt napirenden tartják az

ügyet, de mindez csak arra jó, hogy általában kívánatosnak tartsák az illető gazdasági eszmét. De ezzel aztán kiki úgy véli, hogy no most már eleget tett a maga kötelességének. A többihez semmi köze, mert ha csakugyan oly jó dolog az az országra nézve, hát akkor ott van a kormány, ott vannak a vezető nagyfejek, csinálják meg ök.

Bezzeg nem így gondolkozna a magyar társadalom, ha az egyének a saját személyes érdeküket is felismernék ezekben a nagy közgazdasági ügyekben. Miután azonban az eszmék lényegével egyáltalán nem igyekezik alaposan megismerkedni, ennél fogva nem lehet csodálkozni azon, hogy a nemzeti érdeknek az egyén érdekére kiható kapcsolatát sem ismeri fel. Pedig még a legcsekélyebb tájékozódottsággal is milyen könnyű egy kis elmefuttatás révén ezt a kapcsolatot átlátni. Nézzük például csak az önálló vámterületnek az egyéni érdekre való hatását.

Megalkotják az önálló vámterületet (bár úgy lenne!), a külföld gyártmányaira a behozatalnál vámot, jelentékeny vámot vetnek ki, a vám a külföldi árut így alaposan megdrágítja, elannyira, hogy a behozott külföldi áru drágább lenne, mintha azt a belföldön gyártották volna. Nosza hát — mondja a külföldi vállalkozó, no meg a hasonszörű hazánkia is —, gyártsunk itthon! Hiszen hasznosabban cselekszünk így, mintha behoznók az árut a külföldről. Mert így az előállítás kevesebbe kerül és ennél fogva a hazai gyártmányt jövedelmezőbbben tudjuk értékesíteni. Ezt a gondolatot csakhamar a megvalósulás követi, gyárak létesülnek. És most következik az igazi egyéni érdek. A gyárak építő-anyagát, gépeit, géprészeit, felszerelését itthon szerzik be és magyar kéz dolgozik rajtuk, a gyártás nyersanyagát magyar föld termi, magyar kar munkálja meg. az áru itthon készül, itthon kerül forgalomba. És ki tudná elősorolni még az emberi foglalkozások összes ágait, melyeknek képviselői az eszük és a kezük munkájának értékét

menyire megsokszorozottnak látnák csakhamar. Sok nyersanyag, sok mindenféle munkaerő kellene; keresnék erősen mindakettőt és így értékük felszállna. Megszűnne a kivándorlás, megszűnne az elégedetlenség, mert mindenki bőven megtalálná munkája igazi értékét.

Igy van ez a közgazdasági nagy kérdések mindenikével. Ha az elmondottakhoz hasonló gondolatmenetben mindenki megkeresné bennük a saját maga egyéni érdekét, akkor nem elégedne meg a jókívánással, hanem kiki a saját körében állandóan agítálna, buzgólna a nagy kérdések megoldása érdekében. Megmozdulna az ország és az egész nép, mint egy ember kiáltaná: „akarjuk!“

A nemzet egységes és kitörő, föltétlen követelésének pedig még az osztrák sem tudna ellentállani.

Hiába! csak a kiváltságosoknak adatott meg az az erő, az a vágy, hogy a közérdekért működjenek. Akik pedig nem tartoznak a kiváltságosok közé, azokkal meg kell értetni, hogy a közérdek mindenkor és minden körülmények közt az egyének is első rangú érdeke. Az egyéni érdekelttség pedig mindenkit tette szólít és a közérdek ethikailag szebb leple alatt a maga érdekeért mindenki sikra száll.

Bizonyság kell? Ime kéznél van!

Csak az imént csapott le közénk az adóreform ügye. Amikor a tervezet egész terjedelmében nyilvánosságra került, felzudult az ország és azonnal kapálódzott, ma is tiltakozik és még jó ideig fog hadakozni ellene.

Amint mondtam, csak az egyéni érdek tette és teszi mindezeket. Az őstermelő, az iparos, a kereskedő, a hivatalnok, a tisztviselő, a tőkés, a tőkéltlen, a munkás, a munkátlan, mindenki — mindenki a saját egyéni fokozottabb megterhelhetőségét látja az új adótervezetben. És az egyéni érdek tényleg sikra száll. És felveszi a szebb ethikai palástot, tiltakozásában mint közérdek jele-

Az előszobában.

— A Bacskai Hírlap eredeti tárcája. —
Itta: Havas Emil.

— Elmegy?
— Igen, el.
— Hová siet?
— Nem sietek; már nyolc óra is elmúlt, éppen itt az ideje, hogy távozzam.
— Furcsa ember. Ide jön olyan jókedvvel, mint még soha. Eldiskurálgat velem békésen, szellemesen, ahogy szokott, aztán egyszerre csak megharagszik egy csekélységen, földre ereszti az orrát és jó negyed óráig bámul a levegőbe. Amellett, hogy udvariatlan, még unalmas is. Pedig tudhatná, hogy egy asszony megbocsájtja a férfinak, ha egyszer udvariatlan, de soha ki nem engesztelődik, ha egyszer unalmas.
— Megbántott.
— En? Lehetetlen. En önmagam bántottam meg.

— Annál rosszabb. Maga meg tudhatná, hogy a férfi, az igazi férfi, elnézi, ha az asszony ezerszer megbántja őt, de sohasem felejt el, ha az asszony egyszer önmagát bántja meg. Isten vele!

— Várjon, kikisérem. Az előszobában sötét van, meg sem találja a kabátját.

— Köszönöm, kitűnő szemem van, mindent meglátok.

— Már megint udvariatlan. Nem baj, mégis kikisérem.

— Tessék!

Együtt kimentek. Az előszobában a férfi felhuzta a felöltőjét, aztán a kezét nyújtotta.

— Várjon egy kicsit. Hát komolyan haragszik?

Elfordította a fejét. Az asszony odaállt elébe és elkapta a kezét. Abban a pillanatban a férfi odafordult hozzá és a szemébe nézett.

— Megint gyöngé leszek, mint mindig!
— suttogta inkább, mintsem mondta.

Az asszony megértette a suttogást és elnevette magát. A párja összeresztte és úgy megszorította a kezét, hogy fölszisszent.

— Hát haragszik-e még?

— Nem.

— Hát szeret-e?

— Igen.

— Nem, igen. Nagyon szellemes. Hogy szeret?

— Nagyon.

— Milyen nagyon?

Nem válaszolt rá. Csak elkapta az asszony fejét és rátapadt ajkával az arcára. Már nagyon is gyöngének érezte magát.

Az asszony tudott csókolni. Minden asszony tud csókolni. De van köztük olyan, aki, anélkül, hogy gyakorlatból tanulta volna, veleszületett talentummal bír a csókolásra. Művészetet csinál belőle. Megnemesíti a mű-

A legjobb minőségű és szabású

Telefon
153.

fehérneműek és úri kelengyék

színes és fehér ingek, lábravalók, hálóingek, gallérok, kézelők és zsebkendők a legfinomabb kivitelben kaphatók

Róth Armin úri divatáru üzletében Szabadka, Főtér.

Telefon
153.

nik meg. A foglalkozási ágak szerint megosztott társadalmi osztályok különváltan fognak össze a maguk körében és így elkülönülve együttes erővel bizonygatják tiltakozó álláspontjuk helyességét. Külön zudul fel az őstermelők, a nagybirtokosok egyesülése, különváltan háborog az iparosok, a gyárosok szövetsége, elkülönülve méltatlankodik a kereskedők tömege, de mindannyian közös célért küzdenek: az egyéni érdek megvédéséért.

És jól, igen jól van ez így. Mert valamint a közérdek, a nemzeti érdek csakis az államot alkotó egyének boldogulásában érvényesülhet ép úgy az egyén érdekének a megvalósításáért csak a közérdeket erősíti meg végeredményében.

A közgazdaság és az egyéni gazdaság érdeke szétválaszthatatlan kapcsolatokkal fűződik egymáshoz.

A közgazdasági kérdések egyes cseleinél ez a szoros kapocs nagyon világosan domborodik ki. Így van ez a mostanság felvetődött adóügyben is. Az első pillanatra felismerte mindenki benne a saját érdekességét és úgy találta, hogy az bizony káros hatással van arra egy kissé. Az egyének rögtön tömörülnek, talpra állnak, gyülekeznek és tiltakoznak ellene.

Ebből a jelenségből bebizonyul az a tétel, hogy ha valamely közgazdasági kérdés az egyén érdekességére negatív hatást gyakorol, azaz ha az egyén azt látja, hogy őt az egyéni boldogulásáért folytatott küzdelmében valamely közgazdasági eszme károsan befolyásolja, sőt hátráltatja, akkor ezzel a jelenséggel szemben a közönyössége azonnal megszűnik és ellene pozitív formában működni fog.

Mig abból a példából, melyet imént — az önálló vámtételről, annak eredményeiről szólván, — láttunk, az tűnik azonnal szemünkbe, hogy ott az a közgazdasági kérdés az egyén érdekét kedvezően befolyásolja. Az egyént anyagi és erkölcsi állapota jobbításáért küzdő munkájában hathatósan

elősegítene, azaz az egyén jelen helyzetét feltétlenül javítaná. Már pedig jobban való boldogulás felé irányuló törekvés mindenkinek elsősorú érdeke, sőt kötelessége. És mégis azt tapasztalhatjuk, hogy ennél a kérdésnél az egyén és az egyének tömörült sokasága nem áll ki a porondra oly imponzánssal, mint ahogyan azt a közgazdasági érdek nagy súlyból következtethetnénk.

Ennek a magyarázata abban rejlik, hogy a közérdek ilyenén javulásából az egyén a saját helyzetének javulását nem ismeri fel olyan könnyűszerrel, mint ahogyan a káros hatást az első pillanatra megállapíthatja.

És ez emberileg is nagyon érthető. Ha én valakit egyéni boldogulásáért folytatott küzdelmes tevékenységében bármi uton-módon is meggátolni igyekeznék, akkor az bizonyára azonnal felemelné tiltakozó szavát cselekvésem ellen. Ha ellenben valakit az előbb említett küzdelmében, állapotának valamelyes javításával kecsegtetnék, akkor az bámuló, talán jóhiszeműen mosolygó arcot vágva, csendesen folytatná munkáját és haladna a maga útján tovább. De ha a kecsegtetésnél nem állapodok meg, hanem bizonyítékokkal állok elő, és nyilvánvalóvá teszem előtte azt, hogy én csakis az ő javát akarom, abban az esetben szóba állna velem, hallgatna rám és bizonyára követné azt az utat, melyet tanácsoltam neki.

Következtetés: Nemzetgazdasági nagy érdekeinket csak akkor védhetjük meg, azokat a nagy követelményeinket csak akkor vihathatjuk ki, ha minden értelmes ember megismerkedik annak lényegével és ha majd ezáltal az ország minden népe felleli bennünk saját egyéni érdekét. Legyen rajta mindenki, hogy ez a megismerés minél előbb, minél szélesebb körben terjedjen el és akkor majd éppúgy talpra áll a társadalom és éppúgy fog harcolni a nagy gazdasági eszmékért, mint ahogyan azt most az új adótervezés-tervezet ügyében teszi.

Kertész Samu.

Eszmék a színészetről.

I.

(;) jelzéssel ma e lap hasábjain néhány értelemes szó hangzott el a színházról. Silhouetteje egy cikknek, amely ne néhány szóban, ne konturokban, hanem egységesen, a tárgyat lehetőleg teljesen kimerítve, foglalkozzék a színészetrel, vagy inkább: a mi színészetünkkel.

Sokkal nagyobb a feladat, semhogy egy cikk keretében megoldható volna. Talán — ha kedvem is úgy tartja majd, mint ahogy a szándékom meg van hozzá, — későbbi alkalmakkor kifejtem összes mondanivalómat. Azt is, amit másoktól hallottam, azt is, amit könyveimből tanultam, azt is, amit magam gondolok hozzá.

Rá kell mutatnom mindenekelőtt arra a sajátságos, de indokolt jelenségre, hogy a sajtó nem igen foglalkozik — a kritikától eltekintve — a színészetrel.

Nagyon is érthető ez. Mert ámbár a sajtó rokona a színművészetnek, nem szentelhet komoly figyelmet neki. A vidéki sajtó különösen nem. Mert: a sajtó főleg napi események krónikása és nagyobb lélekzetű eszmefuttatások, essay-, értekezések, esztetikai gondolatok közlésére helye nincs. Másrészt — és ez még közvetlenebb ok — komoly esztetikusokat nem lehet a külföldön hálával fogni, sőt olyan ember is kevés akad, aki ha kevesebb hozzáértéssel, de egészségesebb gondolatokkal és lelkesedéssel foglalkozzék a művészetrel.

Ha pedig ilyen akad, annak is elmegy a kedve attól, hogy az esztetika terére kiruccanjon, mert, hogy esztetika szülessen, művészetnek kell lennie.

A színház pedig — főleg a vidéken: üzlet vagy nemes játék, de nem művészet.

Mi hiányzik ahhoz, hogy azzá legyen?

A közönség műérzéke és intelligenciája.

A színház nevel magának közönséget. De minden közönségnek olyan színháza van, amelyet megérdemel.

vészetét és genie módjára új meg új formát talál a művészete gyakorlására.

Ilyen volt ez az asszony is. Megvárta, míg a férfi ajkának egész melegségét érezte az arca bőrében. Aztán lassan, hogy a csóktól ittas alig vette észre, elfordította a fejét, míg ajka a férfi ajkához ért. Akkor megvárta megint, hogy a szájaszélé áttűzesedjék a férfi szája hevéből. Addig kapta csak a csókot, de nem adta. Aztán ő csókolt. Szinte harapott. Az ajkaival szivta a férfi inyét, a fogai mereven odasimultak párja fogaihoz. Már nem ketten vettek lélekzetet. Egybe olvadt a sóhajtásuk. De hirtelen elkapta az ajkát és a szemét kinalta oda. A férfi következtetett ismét. Most már csak simogatta csókjával a nő lehuny szemhéjait.

Kifáradtak a csókban. Az asszony kezében tartotta a férfi kezét és a szeme közé nevetve kérdezte:

— No, csacsikám, vége ugye a haragnak?

Az lehajtotta a fejét és hallgatott. Mit szólhatott volna.

— De hát mondja, maga nagy bolond, miért is haragszik maga? Mit pózol és minek rontja el a kellemes hangulatot?

— Mért beszél olyasmit magáról?

— Hát ugyan mit mondtam? És mondtam-e olyat, amit nem magától tanultam?

— En nem a maga számára csinálom az életfilozófiámat.

— Ilyet ne mondjon. Maga nem szokott hazudni és nem egyszer mondta, hogy mindent nekem és értem csinál.

— Nem betűszerint értettem. Mindenre maga, a maga személye és a szerelmem lelkesít.

— Aztán meg azt is mondta, hogy büszke arra, hogy amit elvben vall, azt a gyakorlatban is követi. En meg magát követem. Erre szintén büszke lehet és ha nem az, legalább örülhet neki, mert a szerelmem bizonyítom vele.

— Köszönöm ezt a szerelmi bizonyítékot. Majdnem annyit ér, mintha úgy akarná bizonyosságát adni a szerelmemnek, hogy megöli magát.

— A hasonlat találó, de rossz. Vagy jó és nem találó. Amit én magának mondtam, az inkább az életről szól, mint a halálról.

— Borzasztó, amit mondtott.

— Annál inkább követésre méltó. Nem szép, ha az asszony hős és borzasztó dolgokat mer?

— A hősiesség a férfi dolga...

— Leunc. Ez igaz. De a valóságban úgy áll a dolog, hogy a férfi sohasem hős. Mert a férfi olyant mer és akkor mer, amikor és

aminek a következményeit nem látja vagy nem fontolgatja. A férfi tehát vakmerő, de nem bátor. Hős pedig csak a bátor lehet. Az asszony az. Mert az ősi ösztönénél meg a gyenge, de számító logikájánál fogva mindent mérlegelve és a következményeket előre látva cselekszik. A legvakmerőbb férfinél is nagyobb hős a bátor asszony.

— Orútság, amit beszél.

— Csacsiság, amit gondol.

— De hát csak nem tette fel komolyan, hogy követi az én elveimet?!

— És miért ne? Mikor oly szépek, annyira ujak és izgatók! Maga azt mondja: csak az erkölcsös, aki nem mer erkölcsstelen lenni. Egyszer azt kérdeztem, — nem is gondolta, hogy miért, — hogy az asszonyokra is fenntartja-e ezt a tételt?

— Azt mondtam: igen. De az asszonyokról beszéltem és nem egy asszonyról. Nem magáról.

— Hát amikor mindig azt becsülte és szerette bennem, hogy rendkívüli és eredeti vagyok, most azt kívánna, hogy a többenél közönségesebb és ósdibb legyek?

— Az én tételtem a jövő embereire és a jövő asszonyaira szól; amikor már az emberek mind így fognak gondolkodni és nem a mai erkölcs lesz az uralkodó.

Tévedés volna azt hinni, hogy lehetlent kívánok. Hogy a közönség minden tagjában műértőt, intellectuelt és esthetikust akarok találni.

De akarom, hogy a közönségnek izlése legyen és ha nem tudja, hogy mi a szép és mi a jó, legalább érezze azt.

Az előbbire csak a művelt, sőt irodalomban és művészetben avatott személy képes; az utóbbira mindenki. És ha a tömeg nagy része képes rá, akkor fejlődik ki a közizlés. Ami már magában véve esztetikailag nevel és alakítja a színművészetet.

Azt hozhatná föl valaki, hogy közizlés van. A közönség jár színházba. Jól mulat.

Ugy van: jól mulat, de nem tanul és nemesül. Mert nincs miből tanulni és nincs min lelkesednie.

Azt mondhatná valaki, hogy már az is közizlés, aminek bizonyossága a közönség előszeretete az operettel szemben és elhanyagolása a drámai művészetnek.

És mert ezt mondhatja valaki, alapot ad arra, hogy tárgyam lényegéhez érjek és azt kifejtssem.

Az operette tisztán mulattató műfaj. Kétem alatta a modern operettet. Ambár fölösleges ezt a disztinkciót tennem, mert a mult idők klasszikus operettei ha szövegükben fogva nem is, de zenéjüket tekintve az operához állnak közel. A Planquette, Offenbach, Millocker muzsikája nemes művészetével túlhaladja az operette könnyed fajtájának határát.

Szóval: az operette mulattat. Az operette lehet művészi, de az igazi művészethez kevés köze van. Mert a művészet forrásában tartalomban, formáival és hatása által nemesebb, közvetlenebb, fejlettebb, intenciói magasabbak vagy ha úgy tetszik: mélyebbek. A művészi és a művészet sem nem homogén, sem nem heterogén fogalmak, de a művészi bizonyos értelemben mégis távol állhat a művészetől. Mert a művészi lehet csak szép, csak kellemes és mulattató, de a művészet emellett tanulságos és nemes.

— Már megint önmagát dezavualja. Mert meglehet, hogy az a tétel a jövét, de — és ezt szintén maga mondta — mi abban emelkedünk a többi ember fölé, hogy mi a jövő emberei vagyunk. Hogy merjük és tudjuk gondolni és tenni azt, amit mások még nem mernek. Aztán meg azt is mondta, hogy minékünk minden szabad, mert nem adunk semmit az emberekre. Mi egymásnak csináljuk az etikát és más nem korlátoz bennünket. Már pedig ilyen felfogás mellett maga, a jövő embere, nem ítélhet el engem: a jövő asszonyát, azért, amit maga szab a jövőnek.

— A saját fegyverimmal győz le.

— Erős fegyverek.

— A fegyver nem asszony kezébe való. Önmagát sebzí meg vele.

— A férfi meg másokat; és ez talán még rosszabb.

— De mit akar tehát? Csak nem akar erkölcstelen lenni csupán azért, mert az elveimet követni akarja. Inkább lemondok az elveimről.

— Vigyázzon, ne lássam gyeogéneket. Kiabrándíthatna.

— Hat jó. Megmaradok annál, amit vállaltam. Az erkölcsös csupán, aki nem mer erkölcstelen lenni. Am ez a jövő embereinek a morális szabványa, amellyel csak a jövő

Egy pornographikus levelezőlap lehet művészi, anélkül, hogy a művészetet képviselné. Egy Laokoon-szobor kivitele lehet kevésbé művészi és azért a szobor mégis a művészet inkarnációja. Vagyis a művészi jelenti főleg a formát a lényeg nélkül, a művészet a formát is meg a lényegét is magában foglalja.

Az igazi művészet korszakában, a művészet tulajdonképeni bölcsőjénél, a görögökénél meg sem született az operette. Ott a dráma illetve tragédia volt a fő. Az opera is később fejlődik a tragédia korusaiból. És legvégül támad — mint könnyelmű, könnyűvéru gyermeke a komoly szülőknek — az operette.

Mért van tehát ma: az izlés fejlettebb korában, a művészetek általános helyfoglalása idején, tulsúlyban az operette a drámai műfajjal szemben? És főleg mért a vidéken és nálunk?

Mert: a közönség inkább bír hajlammal az operettel szemben, melynél mulathat, mint kedvelni a drámát, melynél tanulhat.

Ezt mondják mások.

Én pedig azt mondom: mert az operettet — úgy, ahogy — mindenütt, még nálunk is, művészivé tudták tenni, de a drámából nem képesek művészetet csinálni.

Hamil.

A képviselőház ülése.

— Telefon tudósítás. —

Az ülést negyed tizenegy órakor nyitotta meg Justh Gyula elnök. Bizony Akos, az igazolási állandó bizottság elnöke jelen-tette, hogy Gyelmis Gerő és Hajnod Ignác új képviselők mandátumait rendben találták. Mind a kettőt a harminc nap fentartásával igazolt képviselőknek jelentették ki.

A jegyző: Jelenti, hogy Bozóky Árpád két indítványt jegyzett be az indítványkönyvbe, a tiz katasztrális holdat meg nem haladó földbirtokokra vonatkozó csereszle-tek bélyeg- és illetékmentességére és a cigány-kóborlások megállítására vonatkozólag.

emberei élhetnek. És rajtuk kívül nincs senki, akinek ehhez joga volna. De nincs senki, akivel szemben élhetnénk a mi külön morál-filozófiánkkal.

— Ez már érv; de meggyőz csak és nem legyőz.

— Ez a mi új erkölcsünk egy magasabb, fejlettebb, mert igazabb erkölcs. Ez egy hitvallás. Amit egyelőre csak ketten követünk. Az egész szektát ketten alkotjuk. Ha a pogányokat beengedjük templomunkba és türjük, sőt elősegítjük, hogy részt vegyenek a mi szertartásainkban és imádkozzanak a mi imánkkal a mi istenünkhöz, mi is pogányokká leszünk. Várjon, míg apostolkodásom véget ér. Hátha megtérnek a pogányok és sokan leszünk, az új vallás követői. Aztán tegyen úgy, a mint akar. Vigye a gyakorlatba az elveit. De addig imádjá egyedül az új bálványt...

— És szeressem az apostolt.

— Az egyetlen apostolt.

— Jöjjön, ó szentéletű apostol. Hadd nyomjak rajongó csókot homlokára.

— És lemond az előbbi gondolatairól?

— Amíg egy, egyetlen egy, új hívőt nem talállok.

— Tehát — béke?

— Nem: fegyverszünet.

Az indítványok megokolását a február 29-iki ülésre tűzték ki.

A jegyző: Az interpellációs könyvbe Kelemen Samu a nagykarolyi törvényszék, Bródy Ernő a megélhetési viszonyok könynyítése érdekében teendő adminisztratív és törvényhozási intézkedések és Lachne Hugó a nyugotmagyarországi pángermán igazások tárgyában jegyzett be interpellációt.

Ezekre fél kettőkor tért át a Ház. Előbb azonban Günther Antal igazságügyi miniszter válaszolt Vlád Aurél interpellációjára.

A házszabályrevízióhoz

Mezőfi Vilmos szólalt fel elsőnek. Előtte nem az a szomorú, hogy a kormány a házszabályrevíziós indítvánnyal előállott, hanem, hogy mikor az alkotmánybiztosítékok utolsóját össze akarják zuzni, akkor némák a főváros lakói, hiába lesi, mikor zug fel a felháborodás vihara. Ezelőtt három évvel mikor szó szerint ugyanezt a merőnyletet akarta elkövetni a kormány, megmozdult az ország, népgyűlések ezrei tiltakoztak az ellen, hogy az indítványból határozat legyen. A mostani szomorú csend okát abban találja, hogy fásult, csüggeteg reményvesztett lett a magyar nemzet.

Bizott az alakulásban, remélte vágyai beteljesedését és mindenben csaiódott. Most aztán azt hiszi, minden mindegy! Még szomorubb, hogy a magyar parlamentből is hiányzik a harsona, mely a képviselőket felrzza. A házszabályrevíziós indítvány támogatói azt állítják, hogy ez a javaslat egészen más, mint amit 1904. márciusban Tisza és november 5-én Dániel Gábor akart elfogadtatni. Ó nyugodt lélekkel mondhatja, hogy a két indítvány és a mostani indítvány közt egyáltalán nincs különbség.

Napi hírek.

Szabadka, február 22.

Majd tiszta nyáron...

— Verlaine. —

Majd tiszta nyáron lesz a nászunk.
A nap, mit százszor megvigyáztunk,
Az égről csillogva lép.
S te fénytől körül esengve
Öltözve allaszba, selyembe
Sohsam voltál ily égi szép.

Ünnepő kék színben az ég pompázva
Mint óriási nászi sáter váza
Hatalmas ráncu vonalakba lebben
S alatta a vágtyól sápadt-fehéren
Megtelve gazdagon hívő reménnyel.
Mögindultan sóhajunk mindaketten.

S halkan, amíg a nap lemegy,
Az esti szél körül lebeg
S libeg a myrtus lengő fátyla
S ezer csillagja a nagy égnek
Édes kacajjal mind úgy ebred,
Mint fenyves nászi fátyla.

Vermes Ernő.

Leányegylet — Napközi otthon.

A leányok egyletének alakuló közgyűlésére kaptam meghívót és örömmel hallem, hogy távollétem alatt a leányok egyesültek valamely nemes cél érdekében.

Régi becézett vágyam ez, hogy a szabadkai leányok minden tehetségüket, ideális gondolkodásukat, szellemi erejüket, fiatalos ambíciójukat egy célért egyesítsék.

Ez a cél a gyermekek napközi otthonának létesítése városunkban.

Számos jótékony egyesület tevékenyen dolgozik a nép anyagi nyomorának enyhítésén és ezek szép eredménnyel munkálkodnak. Az anyagi támogatás után a népet erkölcsi nyomorától és tudatlanságától kell felemelni.

A munkásosztályban a szüőket foglalkozásuk elsősorúja családjuktól. Apró gyermekeik testi ápolására, felnevelésére, a legelőbb gondot sem fordíthatják. Az utcán, a sárban, a piszokban nevednek fel és nem csak külsőjük gondozatlan, de lelkük is be van szennyezve.

Отthonot, meleg barátságos fészket kell teremteni, a szegény, neveletlen gyermekeknek. Szép gyermekkor, az öröm, megelégedettség érzetét felébredtetni bennük, hogy kedélyükre ne nehezédjék örök sulyként a nyomor és mellőzés. A jó és a szép iránt való érzékelt kell lelkükbe oltani. Erkölcsi alapot kell adni életüknek. Ez a cél, melyért mi fiatal leányok lelkesülhetünk.

Nehéz vállalkozás, de keresztülvihető. A megvalósítás módját és eszközét következőleg képelem:

Egyik belvárosi épületben (iskolában) egy világos, egészséges helyiséget otthonná alakítani, hol a szegény gyermekek, kiknek napközben otthonuk nincsen, az egész napot vagy az iskolán kívüli időt esti 6-7 óráig töltenék. A testi ápolásra, nevelésre külön ezért díjazott szakértő tanítónő vagy óvónő ügyelne fel. Nagy gond helyezendő a tisztaságra, rendre, játékokra, játékszerű foglalkoztatásra, a rendszeres táplálkozásra stb. Mert ebédet is itt kapnának, mely a népkonyhából volna beszerezhető és a leányegyleti pénztárból lenne fedezendő.

Mindez nem kíván nagy anyagi áldozatokat, fő az, hogy erős akaratunkból és ambícióinkból kovacsolt tőkénk ne csökkenjen.

Sokat tudnék és szeretnék még erről beszélni (ingyen iskolakönyvek, gyermekkönyvtár), de a leányegyletben lesz erre bőven alkalom és idő.

Nem tudom ti leányok mit tüztek ki egytelőrk céljának. Én ezt képzeltem annak.

Nagyvárad, 1908. február 21.

Kunetz Leonka.

— Személyi hír. Fernbach Károly főispán, több fontos vármegyei és városi ügy elintézése végett Budapestre utazott, ahonnan családjával együtt több heti üdülésre külföldre megy.

— Uj udvari tanácsos. A hivatalos lap mai száma hozza, hogy a király dr. Visontai Soma országgyűlési képviselő, budapesti gyakorló ügyvédnek, az ügyvédi pályán és a közélet terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— Számonkérés. Bezerédy István főispán elnöklése alatt tegnap kezdte meg a számonkérés a működését, ma délig a város összes hivatalaitól számonkértek múlt esztendői működésüket és komolyabb megérősi

való mulasztást, vagy hanyagságot sehol se találtak. Legtöbb restancia az adóhivatalban van. De hát ott legtöbb is a dolog. A mérnoki hivatalban megsürgették a város házszámzásának ügyét.

— D. M. K. E. Szabadkán. Lelkesedés, szeretet vezet munkájában a D. M. K. E.-t, amely egyre nő fejlődik. Csak most alakult meg két 1000-1000 koronás örökös, hatvan 200 koronás alapító és közel ezer rendes taggal Teleky Arvéd gróf és Kmetty Károly elnöklése alatt a kultúregyesület budapesti osztálya és március hó 8-án Podmaniczky Endre báró elnöklése alatt Szabadkán alakul meg a D. M. K. E. ipari osztálya. Ujabbán ifjúsági egyletei és daloskőrei alakultak a közművelődési egyesületnek: Horgoson, Bethlenházán, Simonyifalván. Az egyesületnek október hó 20-án megtartott közgyűlése óta belépett az egyesületbe 151 új rendes tag. A D. M. K. E. igazgatósága különben március havában Kern Lajos dr. elnöklése alatt gyűlést tart, a melyen le tárgyalja a kultúregyesület ujonnan kidolgozott széleskörű munkarendjét és előkészíti az ez évi rendes tisztújító közgyűlést.

— Vármegyei közgyűlés. Bácsbodrog vármegye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy elintézése céljából február hó 25-én és a szükséghez képest a következő napokon Zomborban, a vármegyei székház nagytermében rendkívüli közgyűlést tart.

— Volt szabadkai tanárok halála. Egyszerre két volt szabadkai főgimnáziumi tanár haláláról kapunk hírt. Az egyik dr. Fischer Lajos, aki a klasszikafilológusnak volt hosszabb ideig tanára, a másik Szigeti Benedek Gyula volt tornatanár és vívómester. Dr. Fischer haláláról Szombathelyről írják a következőket: Az egyházmegye nyugalmazott tagjának szombathelyi otthonában tegnap meghalt Fischer Lajos nyugalmazott plébános, akinek élet-története igen érdekes eseményekben volt gazdag. A zseniális és kiváló képzettségű pap özvegy ember volt és halálát több gyermeke gyászolja. Fischer Lajos dr. ugyanis több évi káplánkodás után levetette a papi reverendát, áttért a református vallásra és megnősült. Házasságából több gyermeke született. Mikor azonban felesége meghalt, visszatért a kath. hitre és újból a papi pályára lépett. Máriafalván lett káplán, majd Oladon, ezután Szentkatalinban volt plébános. — Benedek Gyula Hódmezővásárhelyen halt meg.

— Kinevezés. Az igazságügyminiszter Stieber Richárd pestvidéki kir. törvényszéki díjnokot a kulai járásbíróvához irókká nevezte ki.

— Tanítválasztó iskolaszéki ülés. A szabadkai polg. községi iskolaszék ma délután Békefy Gyula, a közigazgatási bizottság kiküldöttjének elnöklése alatt tanítválasztó ülést tartott, melyen a vagy másfél száz pályázó közül szótöbbséggel külterületi tanítóknak megválasztották: Gyelmis Iona 25, Mezőnerics Margit 25, Kulancsics Gyula 25, Sztipicsné Salika Teréz 18 és Nagy Lajos 15 szavazattal. Valószínű, hogy külterületi tanítókat ma utoljára választott az iskolaszék, mert a tanyai iskolákat ez év szeptember 1-én már állami kezelésbe veszik.

— Közgyűlés. A «Szeretet» című négyzet vasárnap dé. u. 3 órakor a főgimnázium

tanácskozási termében közgyűlést tart, a melyre a tagok megjelenését kéri. — A közgyűlés egyedüli tárgya a belügyminiszter jóváhagyó rendeletének tárgyalása a tudósbetegvédő intézet felállítására ügyében.

— A gyermekért. A szabadkai menhelybizottság végrehajtó bizottsága február hó 24-én délután három órakor ülést tart.

— Halálozások. Singer Izrael paedagógiai író, dr. Singer Bernát szabadkai főrabbi édes apját — mint Sátoraljújhelyről írják nekünk — nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt jeles paedagogus Szegeden kezdte működését s onnan az akkori sátoraljújhelyi es. kir. főreáliskolához helyeztetett át, majd az izraelita hitközség szolgálatába állott. Az irodalmat neveléstani és egyéb paedagogiai munkákkal gyarapította s külföldi szaklapokban is nagy munkásságot fejtett ki. A hazai tanítás egyik mestere volt. Temezése a város tanácsának és lársadalmának részvétele mellett ment végbe. A gyászbeszéd után dr. Singer Bernát szabadkai főrabbi bucsuzlatla el a halottat. — Sugár Imre, a szabadkai főgimnáziumnak 5-ik osztálybeli tanulója tegnap ifju életének 15 ik évében meghalt. A fiatal halottat, kiben Sugár Manó kereskedő a fiát gyászolja, vasárnap délután 3 órakor temetik. — Jusits Lajos nyug. kir. járásbíró tegnap hosszas szenvedés után 65 éves korában meghalt Hódáságon.

— A közös konyha március első napjától kezdve oly tagokat is fogvesz, akik az egylet helyiségében étkezhetnek. Tagdíj egy óra egy személy ebédje és vacsorájáért 48 korona, mely előre fizetendő. A kötelezettség csak egy óra terjed, s a tag kiléphet bármikor. Más díj nem fizetendő. Jelentkezni a közös konyhában (Kazinczy-utca, Heislerház) lehet február 28-ig.

— Urános a csillagrendszerben és urános a nagymosásban. Vakítóan fénylik a sötét világűrben az Urános csillagzat — de vakító féhérségben ragyog az a fehérmű is, melyet a szabadalmazott Urános pasztilla kékitőszerezelle feleresztett vízben mosnak. Egy 4 filléres pasztilla elég az egész nagymosáshoz használt víznek megkékítéséhez. Könnyelmű az, aki ezek után még kékitőket vásárol. Az Urános pasztilla páratlan hatását csak tetezi az, hogy a fehérműnek nem és csikot, vagy foltot nem csinál, teljesen savmentes. Kapható minden drogeriában, jobb fűszerüzletekben. Egy mintadoboz (tiz darab pasztillát) 40 fillért küld Hochsinger Testvérek vegyészeti gyára, Budapest.

— Robbanás az apatini acetylen telepen. Apatinnak ismét van szenzációja. Ma dé. előtti fél 10 órakor Csirszka János apatini vendéglős acetylen telepen robbanás történt, mely valóságos pánikot idézett elő a nagy község egész lakosságában. Csirszka a telepen valami javításra munkálkodott, miközben az acetylen fejlesztő készülék eddig ismeretlen okból felrobbant. Az ágyuszónál is hatalmasabb detonáció az egész község építményeit megreszketeltette. Néhány perc alatt talpon volt az egész lakosság és mindenki a telepfelől futott. A robbanás szerencsére tetemesebb károkat nem okozott, mert a tüzet, melyet a kigyuldt gép okozott, hamarosan eloltották. Csirszka az arcán szenvedett súlyos, de nem veszélyes sérüléseket a haja és szakállá azonban teljesen lepörkölődött.

Ne menjen Budapestre,

hanem szerezze be szükségletét

háztartási cikkekéből

Ulreich Testvérek Szabadkán

Rudics-utca.

A mi új, célszerű és modern: ott kapható.

Telefon 236.

— **Dohánytermelés Szabadkán.** Évről-évre nagyobb területen természetek a szabadkai kiscgazdik dohányt. A dohány termeléssel leginkább Tompa-Kelebia pusztai lakói foglalkoznak. Mult esztendőben 194 hold, az idén 250 hold földön termelik a dohányt a kelebiaiak.

— **Minden gyermekszobában** hálával kell gondolni azokra a derék norvég halászokra, kik a háborgó tengeren fogják a tőkehalat, mely a kitűnő csukamájolajat szolgáltatja. Csukamájolajat, a legizetesebben és a legkönnyebben emészthető formában nyújt a „Scott-féle Emulsió”, mely egyike a legjobb tápanyaggyógyszereknek. Kapható a gyógyszer-tárakban.

— **Csöd.** A szabadkai kir. törvényszék Csizsár József magyarkanizsai bejegyzett vaskereskedő ellen a csödot elrendelte. Tomeggondnokul dr. Solti Imre magyarkanizsai, helyettesévé dr. Vas Antal szabadkai ügyvédek nevezettek ki.

— **Felülfizetések a Beszedán.** A szerb nőegylet jól sikerült mulatságán a Beszedán, a következők fizettek felül; Radics Jánosné 25 kor., Medgyászky Sebőné, Hartmann Rafaelné, 20—20 kor., dr. Manojlovičs János 19 kor., Pukovich József, Bioracz Sandor, báró Vojnits István 16 kor., Rádics Du an 15 kor., Manojlovičs Dusan 11 kor., özv. Atanackovitsné, Kurtovits Miloszláv, Sztójkovits Dusan, Tumbasz Lazar, Hausser Adolfae, Sztójkovits György 10—10 kor., dr. Györgyevits Szredojs, Váli Gyula, Kunetzne, Vojnits Szemző Jozefa, Birkass Gyulane 6—6 kor., Steinitz Emil, özv. Valine, özv. Hideghné, Heumann Mór, Polgári takarékpénztár r. t., Szabadkai takarékpénztár és hitelintézet mint szövetkezet, Általános takarékpénztár, Schamburg Gyula, Varga Gyula, dr. Manojlovičs Vladislav, özv. Sztankovits Olga, Tesse József, Ohrmann Kálmán, Mamuzsich Lazarene, Emanuel Győzőné, dr. Petrovits János 5—5 kor., Schosbergerné, dr. Singer, Sugár Béla, dr. Wilhelm, Sonnenberg Salamon, dr. Klein Matyas, Buchwald Lazarene, Török Armioné, dr. Singer, dr. Barta Antalné, dr. Horovitz, Vécsei Samu, Gerébne, dr. Fischer Jakó, Lichtneckert Andras, Radoszavlyevits Zorka, Szárits Kálmáné, György A. Mór, Ivanovits, dr. Geréb, Zomborsky Melania 4—4 kor., Berger testvérek Krauser Karoly 3—3 kor., Lowy testvérek, Szemmary János, dr. Szudarevits Vranje, Mernerits Ferec, dr. Weisz János, Hajdu Armin, Muller Mór, Wagner és Boholy, Heiduska Mariska, Vasvari Józsefné, dr. Taussig Izsó, Weisz János Antal, Schulhoff Albertné, Neuhaus Bernat, Pietsch Ferencae, özv. Heffmann Mihályné, N. N., özv. Frankl Salamonné, Rukavina Nandor, László Géza, dr. Herczegh, dr. Révész, Vécsei Emil, Fabian Gyula, dr. Dekker Gyula, Kovacsévits Mariaka, Craiciao, Taussig Zoltán, Szvircevitcs Bogdán, Peadzits György, Popovits Simon, dr. Milagursky Fabián, Szekulits István, Ognyanov Miklós 2—2 kor., Kovacs és társa, Brau Ilés, Hagen Mária, Szilasi Károly, Lowy N., Körösi Géza, Tenner B., Hadzsits József, Naiberger Izsó, dr. Bilitzné, N. N., dr. Popovits Milivoj, Ognyanov Milán, Beslin Nenád 1—1 kor., Peadzits György 60 fill., Wilhelm Samu 50 fill., N. N. 40 fill., Connen Vilmosné, Javanszky Milos 10—10 kor., összesen 530 kor.

— **A temesvári kiállítás.** Temesvárról írják nekünk, hogy ott az ételmezési, háztsági és

konyhaművészeti kiállítás, melyet tudvalevően április hó 11-től 30-ig rendeznek Wekerle Sandor miniszterelnök, Temesvár orsz. képviselőjének elnöksége alatt egyre nagyobb érdeklődéssel találkozik. A vegreható bizottság biztosította magának az ország valamennyi szakferfiának és szakegyletének közreműködését és oly széles alapon adminisztrálja a kiállítást, hogy a siker már teljesen biztosítva van. Az élénk, változatos, szakszerű és érdekes program, a melyet összeállítottak, a melyet a prospektusok ezrei és a hírlapok útján közölték a közönséggel, mindentel elénk feltűnést keltett, még a külföldön is, ahol pedig néhány év óta mindennaposok az ilyen kiállítások. A jelentkezők tömegesen érkeznek az ország és a külföld minden részéről, s különösen dicséretére válik a magyar iparnak és kereskedésnek, hogy a nemzetek versenyében ezuttal is méltó módon jelentik majd meg. A vegreható bizottság pompás művészi értékű és feletébb kifejező falragaszokat készíttetett egyik jeles festőnkkel, azok sokszorosítást pedig egyik legelőkelőbb fővárosi cégre bízta. A plakátok, valamint a kiállítás reálbélyegei, amelyeket Novak Rezső a jőnevű temesvári festő tervezett meg, március első napjaiban fognak megjelenni és bizonyára feltűnést fognak kelteni művészi kvalitásukkal és pompás kivitelekkel. A kiállítás irodája Temesvárott a Koronaherceg-szállóban van, ahol a vegreható bizottság szivesen szolgál mindennemű felvilágosítással.

— **Elgázolás a városháza előtt.** Ma délután nagy csöduletet okozott a városháza előtti téren történt véletlen szerencsétlenség. A Zombori-ut felől vágatva jövő magánfogat, — melyen a lovakat hajtó kocsison kívül a fogat gazdája Lebach János nagybirtokos ült — elütött egy áthaladó öreg kofaasszonyt. A sebes hajtás folytán a fogatot nem lehetett idejekorán megállítani, az asszony pedig, aki ismerősei állítása szerint nagyot is hall, szintén nem vette észre a fenyegető veszedelmet és így a lovak elütötték. A szerencsétlenül járt asszony özv. Gyujtő Bálitné Janiga Mária 70 éves vete-ményarus. Sérülése súlyos, mert a kocsi-rud és valószínűleg a lovak patái is épen fejét érték. Nagy vértócsa közepett feküdt a szegény asszony a sáros kövezeten, ahonnan a mentők lakására szállították és sebtét bekö-tötték. A fogat kocsisa ellen a rendőrség gondatlanság miatt a büntető eljárást folyam-atba tette.

— **Kutya-sport hazánkban** ujabban nagy mérvű virágzásnak indult. úgy annyira, hogy a nálunk tenyésztett kutyát idegen országokban jó áron értékesítjük. — Ennek oka különösen abban rajlik, hogy ma már az állatok táplálását helyes szakértelemmel látják el. — Nem táplálják már a kutyákat hulladékokkal, hanem a Fattinger-féle jól ismert hűsrost-kutyalapóuynyel. Ez mindazon tápanyagot tartalmazza, mi az izmok és csontok erősítésére megkívánatlik, könnyen emészthető. A ki ezen takarmány előnyeiről tájékozást szeretni kíván kérjen „Fattingers Patent-Hundekuchen G. Hingelfutter Fabrik in Wiener Neu-sadt” cégtől költségmentesen leírást „A kutya helyes táplálásáról”.

— **Országos nemzeti zárandoklat Lourdesba.** Dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök ur ömeltósága védnöksége és dr. Gieswein Sandor apátkanonok, orsz. képv. Szt. István társulat alelnökelelkivezetése mellett, március

hó 16-án országos jellegű zárandoklat indul Lourdesbe, azon célból, hogy Szűz Mária megjelenésének 50 éves jukileuma alkalmával rendezendő egyházi ünnepegeken, mi magyarok is részt vehessünk. A zárandoklat külön vonata Velence—Milánó—Genua és Marseillében pihenés céljából 1—1 napig tartózkodik, visszajövet pedig Rómába mennek a zárandokok, hogy Öszentségének arany-miséis jubileuma alkalmából hódolatukat kifejezzék. Részletes programok, főt. Fehér Ferenc plebános urnál, Ebed (Esztergom m.) Főt. Benyács István plebános urnál Csacza (Trencsén m.), valamint a Magyar Utazási Vállalat r. t. irodájában, Bpest, IV. Eskü-ut 3. alatt kaphatók.

— **Pincetűz a kórházban.** Ma délután a Mária Valéria-kórház pincehelyiségében a nagy tömegben felhalmozott nedves szén ki-gyulladt. A tüzet a kitóduló füst folytán hamarosan észrevették és a tüzoltók segítségével az égő szénrakást eltávolították a pincéből. A kár jelentéktelen.

— **A nemi élet erkölcstana.** A Zürichi elme-gyógyintézet híres igazgatója, Forel, be-bizonyította e legujabb könyvében, hogy még mindig lehet újat és érdekeset mondani „A nemi kérdés”-ről, melyet a mindennapi élethez való ezernyi vonatkozása korunk legfontosabb kérdésévé avat. Ez a könyv egy hosszú élet tapasztalatainak és megfontolásának eredménye; ugyszólván kritikai leszűrése azon rop-pant anyagnak, melyet a nagy lélekbuvár világhírű könyvében földolgozott. Veszedelmes előítéletek és hagyományok, dőre álszemérnek és társadalmi babonák omlanak össze a kiváló elmeorvos kiméletlen szókimondása előtt, s a romokon alapvető, logikus igazságokból épül föl az a helyes és becsületes erkölcstan, mely a nemi élet szabályozásával a jövendő nemzedéket jobbá és boldogabbá tenni hivatott. Sajátságos, hogy Forel aki egy hosszú életen át vizsgálta az emberi lélek legsötétebb mélységeit. S a perverzítások oly tömegét látta, mint talán senki más, még se lett peszsimista: hanem ellenkezőleg, csodásan józan optimizmussal hisz az emberiség állandó tökéletesedésében és jövendő boldogságában, melyet a lelki és erkölcsi, a testi és nemi fejlődés törvényeinek teljes érvényesülésé-től és zavartalan összhangjától remél. Hogy ez miként lehetséges; — azt írja meg ebben a könyvében, melynek francia, német és olasz nyelven óriási, megérdemelt sikere volt. A magyar fordítás Kostyál Jenő kiadá-sában jelent meg (Budapest, VII., Erzsébet-körut 32.)

A nagyon izlésesen kiállított kötet ára 1 kor. 20 fillér s kapható a kiadónál, vagy bármely más könyves-boltban.

— **Petrolin hajszesz** A legtekéletesobb hajápoló szer, amelynek hetenként 2—3-szori használata által megőrizhetjük hajzatunk teljes épségét a legvégsőbb korig. Egy hasonló készítménnyel sem érhetni el oly gyors és biztos eredményt a hajbetegségek kezelésénél, mint az általunk készített Petrolin-hajszesz-szel. Különösen ajánlható a gyakran előforduló hajhullás és ennek okozója a korpaképződés

Bérlétárak!

Villanyvilágítás!

Méréselt árak!

Massage!

Állandó vízfelfrissítés!

Orvosi rendelés!

Teljesen ujonan és minden kényelelemmel berendezett

GŐZ, KÁDFÜRDŐ és VIZGYÓGYINTÉZET

Száraz és nedves gőzkamrák!

Szabadkán, Batthyány-utcában.

Forró, langyos és hideg medencék!

Nyitva naponként férfiak részére reggel 5 órától este 7 óráig, nők részére hétfőn délután és csütörtökön egész nap.

Márvány, porcellán és kőkád fürdő nyitva egész nap!

Az összes helyiségek gőzfűtéssel vannak ellátva.

megakadályoz sára, valamint a hajidegek erősítésére. Rendes használat által a hajszálak folytonos egyenlő puhaságban és ruganyosságban maradnak és ezáltal a hajszálak törése mindenkorra meg van akadályozva és a haj újra növéstét meglepő módon elősegíti. — Kapható az egyedüli készítőnél *Wachsmann Jenő és társa drogeriában*, Kossuth-utca és a *Kigyó gyógyszerárban* Széchenyi-tér.

MEGHIVÓ.

A Szabadkai

Kereskedő Ifjak Társulata

folyó évi február hó 29-én

a Lloyd egyesület helyiségeiben, könyvtára javára

HANGVERSENYNYEL

egybekötött

TÁNCSTÉLYT

rendez, melyre ez uton hívja meg a t. közönséget

a Rendezőség.

Külön meghívók nincsenek kibocsájtva.

A hangverseny műsora később lesz közzétéve.

Német nyelven 12 kiadást ért már el a **Psychopathia Sexualis**. Különös tekintettel a rendellenes nemi érzésre. Írta báró dr. Krafft-Ebing R. az elmegyógyászat és ideggyógyászat ny. r. tanára a gráci, utóbb a bécsi egyetemen. Tizenkettődik bővített és javított kiadás után magyarra fordította dr. Sugár K. Márton gyakorló orvos Budapesten. Ára füzve 12 kor. Díszes tartós vászonkötésben 14 kor. Kapható: **Heumann Mór** könyvkereskedésében Szabadka.

Ingyen zsebóra! Minden vevő, ki **HAJDU** versenyáru üzletében egyszerre vagy több részben kalap, cipő, férfi és női divatcikkeket vagy egyéb 50 korona értékű árut vásárol, teljesen ingyen kap egy remek pontosan járó zsebórát. Tessenék a kirakatokat megtekinteni! Legelőszöb bevásárlási forrás. Szabadkán, papucs-piac, Sztojkovits-felő ház. Telefon szám 444.

Leszállított áron

vágott fát 1 forint 30 krajcárért,

angol gáz kox-ot

6 kor.-ért mm.-ként házhoz szállít

BRAUN HERMAN FIA (LÁZÁR)

A ki nagyon szép

akar lenni, használja a többszörösen kitüntetett és törvényesen védett **Olympia Crém** ára 1 korona, **Olympia Puder** ára 80 fillér, **Olympia Szappan** ára 60 fillér. Kapható **Vinkler Simon** illatszertársánál Szabadka Kossuth-utca 21. szám.

Rum kompozitio

egy liter kitudó zamatu rum házilag való előállítására a következő előírás szerint: 7 deci spiritusz, 3 dec forralt és kihűlt ivóvíz és ennek az üvegnek a tartalmát egy literes üvegben összeöntve kész a rum. Ára 70 fillér. Angol, china és orosz tea keverék, próba doboz 50 fillér. Kapható: **Jilés Antal** gyógyszerárban a vörös keresztchez Szabadka, a főpostának áteitelében

Megérkeztek a

Zavaszi női felsőkabátok

(legújabb faconok)

párisi modell darabok is

Schulhoff Albert

divatáru és női felöltő raktárába Szabadka.

Orvosi berendezés

műszerek, könyvek, és butorok továbbá egy új divány eladó özv. Dr. Milkó Zsuzsannánál.

A köhögést enyhíti és a rekedtséget megszünteti a
Xársfaméz cukorka egy doboz ára 50 fillér.
Kapható kizárólag
Schubert Magyar Korona gyógyszerárban Szabadka
Wesselenyi-utca 39. szám. 284

Hogy kis oknak nagy a hatása,

● az országgyűlés tegnap esti ülése ismét bebizonyította a. Mukics Simon képviselő a irakciója nevében nagy beszédet akart mondani a költségvetésről, reggel teljesen berekedve ébredt föl és nagy bajban volt. Elküld a szomszéd utcába os egy skatulya Fáy-féle valódi szodeni ásvány-pasztilát hozat, egyik részét forró tejben azonnal beveszi, a maradékot elviszi magával az ülése - nos és hogy ezután hogyan beszélt, mindnyájan tudják. A beszéd politikai tett volt és ezt csak Fáy valódi szodeni je tette lehetővé. Ezt skatulyájával 1 korona 25 fillérért mindenütt meg lehet venni, de utánzatra ne beszéltesse rá magát az ember.

Főraktárak Budapesten: **Erger Leó dr.** és **Erger J. VI.**, Váci-körút 17., **Kochmelater Frigyes** utóda V., Hold-utca 8., **Thallmayer és Seltz V.**, Zrínyi-utca 8., **Török Jozsef VI.**, Király-utca 12.

A párbaj jövője.

Nincs többé vérontás.

Newlonvilleban egy szeniális ember olyan löveget készített, amely az ellenséget nem öli meg, hanem elaltatja. A feltaláló, Mr. Wheaton, ezzel megszünteti a háborúk borzalmasságait. Ezután már a legelkeseredettebb harcokat meg lehet vinni halál nélkül. A találmány a kínaiak által régente használt "büz-fazekak" ötletén alapszik, amittől az ellenség elbódult.

(Azt hiszem, ezek után könnyű elképzelni, hogy milyen lesz például egy pisztoly-párbaj, amelyet az új szerkezetű golyókkal vívnak.)

Történik a tölgyfásban.

A vezető segéd: Uram! Önök a lovagiaságukat már jórészt azzal is bebizonyították, hogy itt megjelentek, kifejezést adva ezzel férfias, lovagias és önértékes elhatározásuknak, hogy a fenforgó becsületbeli ügyet fegyverrel intézzék el. Nekem kötelességem e pillanatban, hogy kísérletet tegyek az ügy békés elintézésére. Felszólítom tehát a feleket, hogy ne keressék az ellenét kiegyenlítésének végső eszközét, hanem béküljenek ki. (Fenyegető pillantással néz az ellenfelekre.)

A vezető segéd: Most tehát, miután közbelépésem eredménytelen maradt, felolvasom a viadal feltételeit. A párbaj zsebkendővégről kétszeri golyóváltással történik. Célzási idő tíz másodperc. Az időt "rajtával" kezdem számolni. Aki a tíz másodpercen túl használja a fegyverét, az lovagias megítélésre nem számíthat és törvénybe ütköző büntetést követ el. Megértették?

A felek: (Némán bólintanak.)
A vezető-segéd: Indulj!
A felek: (A kijelölt helyhez érnek.)
A vezető-segéd: Rajta! ... Egy ... kettő ... három ... négy ... öt ...
Az egyik fél: (Elsüti fegyverét.)
A vezető segéd: ... Hat ... Hét ... Nyolc ...

A vezető-segéd: (miután megvizsgálta az ájuldozó felet): Nincs baj! Nem talált. Csak itt dörent el a füle mellett ... Tovább!
(Visszamegy a helyére.)
A vezető-segéd: (A fák mögé menekülnek.)
A vezető-segéd: Vigyázz! Rajta ... Kettő ... Három ... Négy ...
Az ellenfelek: (Sápadtan céloznak.)
A vezető-segéd: ... Öt ... Hat ...
Az egyik fél: (Elsüti a fegyverét.) De nem talált.)

A vezető-segéd: ... Hét ... Nyolc ... Kilenc ... Tíz ... (Elesik.)
A másik fél: (Eldobja a fegyvert.)
Mindenki (a vezető segédhez rohant): Orvos! Orvos!
Az orvosok: (A "sebesülthöz" sietnek.)
A vezető-segéd: Hah ... ah ... Végem van ... Orv ... (Eájul.)
Az egyik orvos (aki a szívverését hallgatja): Gázmérgezés!
A segédek (a "másik fél"-hez rohannak): Szerencsétlen! Mit csinált? A segédet találta! ...
A másik fél: En? ... Hiszen én most nem is használtam a fegyvert ...
(Nagy csodálkozás. Megdöbbenés. A segédet kocsi teszik.)

Meglepi a szülőket

a SCOTT-féle Emulsió hatása minden alkalommal, ha azt angolkórban szenvedő gyermeküknek adják. A

Scott-féle Emulsió

feltűnő gyorsan izmosítja a gyermeket, erősíti a csontokat és elősegíti fejlődését. Ily rendkívüli hatás valóban csak ilyen kiváló szerre érhető el. A SCOTT csakis elsőrendű alkotórészeket tartalmaz s az eredeti SCOTT-féle eljárás okozza, hogy hatásában felülmulhatatlan és nemcsak fiatal és öreg, hanem még a halál küszöbén hitt gyermek is könnyen emésztzi.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszertárban.

Nyilttér:*)

Nyilatkozat.

A "Függetlenség" című napilap folyó évi 44-ik számában "Törvénykezés" című közleményében személyemre vonatkozó következő kitétel foglaltatik: "Panaszolták, hogy Gálffy sokkal drágábban fizette meg a gyógyszert, mint szabad lett volna és hogy ebből kifolyólag sok pöre volt a pénztárnak és rendkívüli sok perköltséget kellett fizetnie a pénztárnak a munkások pénzéből."

Az egész közlemény szemén-szedett hazugság, a tényállás következő:

Pirisi József évekkal ezelőtt mintegy 4 évi számlát elküldött bizonyos más fórumhoz, hogy vizsgálja meg a vényeket, a felütlaksáit összegből 50 százalék a más fórumé lesz, a felülvizsgálat alapján a más fórum mintegy 600 korona többletet talált az egész kerület gyógytár számláira miből levonva a 31/3 százalék engedményt a négy évi összes kerületi vényekre mintegy 400 korona lett volna a felülszámítás.

En minthogy más fórum nem taksátor, a törvény az ő működését hasonló esetekben az országban soha figyelembe nem vette az általam kiszolgált vényeket kértem a belügy-ministeriumhoz (saját költségemre) küldeni ahol és azt Laborez ministeri diktátor felülvizsgálván, részemre többletet állapított meg, — a más fórumot a bíróság keresetével elutasította.

Ez a való tény és kértom is a bíróságot, hogy személyemre vonatkozó állításokra rendelje el a legtdgabb körű bizonyítást, — sajnálom, hogy ez nem történt meg, mert kitünt volna, hogy egyes gazemberek által, egy pályán ötven évet töltött egyén mily alaptalanul lett meg-hurcolva és a jóhiszemű tisztességes aláíró

*) E rovat alattiakért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

munkások is meggyőződhetnek volna arról, hogy a nem közéjük való népbolondítóknak nem jó mindig hitelt adni.

Megjegyzem még, hogy a szállításra amelyre idejére zárt ajánlati pályázat volt kihirdelve, az akkori összes gyógyszerészek pályáztak és az én ajánlatom mint legolcsóbb lett elfogadva. — Mindezekről a miket fent eladtam bárki, a Munkás biztosító pénztár irattárában meggyőződést szerezhet magának.

Hogy a „Függetlenség” című napilap a tárgyalásokról személyemre vonatkozó eseményeket, a többi lapoktól eltérően nem híven közölte, azon nem csodálkozom, hiszen azon lapnak főszerkesztője dr. Mukics Simon.

Szabadka, 1908. Február 22.

Idb. Gálfi György.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Bonyhe, oldó háziért mindazoknak, kik emésztési zavaraikban és az első életmódi egyéb következményeiben szenvednek. — Egy eredeti doboz ára 2 korona. Vidéki gyógyszerárakban kerjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító és erősítő. Bedörzsölés, elsmert, régi jó hírnevű háziért szaggatás és hűtésből származó mindennemű betegségek ellen. Eredeti üveg ára K 1.90. Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban. Főszétküldési hely MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udv. szálló, 1. Hees, Fauchlauben 9.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

A legjobb kutyalepény a Fattinger-fele kutyalepény, amely tartalmazza az összes fajta takarmányok tápanyagait 50 kg. 25 k. 5 kg. postaköltségmentesen 3 kor. 20 fil.
Fattinger-fele PUPPY-BISQUIT kutyakutyák 50 kg. 5 kg. postaköltségmentesen 3.00 k.
Leírásokat küldj Fattinger's Patent-Kundenkuchen- und Geflügelfutter-Fabrik — Wiener-Neustadt.
200-nél több első díj. A Fattinger-fele takarmányok állatorvosi felügyelet mellett készülnek.

!!! DOHÁNYZÓK !!!
Tegyetek próbát a „ROSELLE”
egyedül létező, cukorral kikészített cigaretta-papírosról.
Kélemes és ízletes titok a dohány mártás titok.

SZÍNHÁZ.

A velencei kalmár, a klasszikusok és a szabadkai színészet. A következő levelet kaptuk ma:

Tisztelt Szerkesztő Ur! A mai lapban a velencei kalmár rendezéséről szóló cikkre nézve tisztelettel értesítem, hogy a velencei kalmár nálam Ivánfi Jenő jelenetézése, huzásai és rendezői utasításai szerint került színre, tehát az teljesen kongruens a Nemzeti Színház rendezésével. Az Ivánfi Jenő által sajátkezüleg készített rendező példányt, melynek alapján a darab berendezése és jelenetézése történt, bárkinek szívesen megmutatom. Szabadkán, 1908 február 22-én.

Teljes tisztelettel:

Dr. Farkas Ferenc, szinigazgató.

Szórul szóra elhisszük a szinigazgató irását és ha Ivánfiur utasításai, rendezése, huzása stb. szerint is került színre a velencei kalmár a Bácskai Hirlap mai számában megjelent cikknek minden sorát fentartjuk. Tudniillik mi még Ivánfinál is jobb írónak tartjuk Sekszpirt.

A Varazakeringő II-szer. Két heti pihenés után újból műsorra kerül a Varazakeringő, melynek legutóbbi előadása is telt házat vonzott. A darab állandóan a már ismert elsőrendű kiosztásban szerepel a műsoron. Hétfőn megismétlik a Gasparonot.

Nagy Imre 15 éves színészi jubileumát március 4-én ünnepli a közönség és kártyásai. Az ünnepelt a Coulisset ur-ban lép fel.

Bérlethrek. A jelenlegi 20-20 előadásos bérlet szerdán, e hó 26-án lejár. A színházi iroda kéri a t. jogtulajdonosokat, hogy páholyaik iránt hétfőig, e hó 24-ig szíveskedjenek intézkedni, annál is inkább, hogy a többi jelentkező igényei is kielégíthetők legyenek. A következő bérleti sorozat 15-15 előadásra terjed és virágvasárnapra nyer befejezést.

Részvénytulajdonosok,

kik helyi részvényeket venni vagy eladni — óhajtanak, forduljanak bizalommal a —

Délmagyarországi **MERCUR** Váltóüzlet — országai R.-T.-hoz, hol a legelőkezebben kiszolgálásban részesülnek.

Részvény transzaktok és törsdei meg — bizások coulans teljesítése. —

Előleg: értékpapírokra, sorsjegyekre és részvényekre.

Külföldi pénznemek vétel és eladása — szoros napi árfolyam mellett. —

Délmagyarországi „Mercur” Váltóüzlet R. Z. Szabadka, Kossuth-utca.

Törvénykezés.

Esküdtszéki főtárgyalások. A szabadkai királyi törvényszék előtt a jövő hétre a következő főtárgyalások vannak kitűzve:

Február 24-én: Kovács M. János megvesztegetés vétsége. László Katalin lopás büntette. Krisztháber Jenő és társai lopás büntette. Zsuzsics Márkó hatóság elleni erőszak büntette.

Február 25-én: Bódics Ferenc és társa szándékos emberölés büntette. özv. Borzák Józsefné súlyos testi sértés büntette.

Február 26-án: Horvát Ferenc súlyos testi sértés büntette. Szegedi Ágnes lopás büntette. Malagurszki Mihály és társa súlyos testi sértés büntette. Asztalos István súlyos testi sértés büntette.

Február 28-án: Gilfi Póhos Simon lopás büntette. Barla József és társai súlyos testi sértés büntette. Kócsics Simon orgazdaság büntette.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
elégendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt teke szalonműből 20. — K.-ért, szünetgy. felöltőszövetet, turistalodent, selyem-kamagant stb. stb. nyári ruhák küld a mint meg-bízható és szolid cég mindenütt ismert posztó-gyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánérvő Árvé, ha szövetkészletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendel meg, igen jelentékenyek.

Szabot, legolcsóbb árak. Óriási választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

622/1908. sz. tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szabadkai kir. törvényszék mint telek-önnyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pölhe István-nának Pölhe István végrehajtást szenvedő elleni 100 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a szabadkai kir. törvényszék területén levő szabadka város határában fekvő a szabadkai 210079 sz. betétben A 1-2001 16147-1 a 13-a és 16147-1-a 11-a hrsz. A. felvett Pölhe István nevében álló 1000 és 1000 négyszögöl legelőre 128 kor. kikiáltási árban a szabadkai 1821. sz. betétben A 1. 1-4 sor 8418, 8419-1 8419-2 és 8464-1 hrsz. 916 négyszög. 412 négyszög. szántó 37 sz. lakkház és udvar és 400 négyszög. szántó ingatlanból Pölhe István nevében álló egyötöd részre özv. Pölhe Mátyásné javára bekebelezett haszonélvezett jog fentartása nélkül 206 kor. kikiáltási árban a szabadkai 1824 sz. betétben A 1-15459 hrsz. Pölhe István Radics Katalin Pölhe Mhály kk. Pölhe József János és Antal nevében álló 1 hold 417 négyszögöl területű tompai legelői szántóra az 1881. évi 60. t. c. 156. §. a) pontja alapján egészben és pedig a Pölhe Mátyásné javára bekebelezett haszonélvezett jog fentartása nélkül 220 kor. — a szabadkai 21151 sz. betétben A 1. 1-3 8420, 8421 és 8558 hrsz. a. foglalt 141 négyszögöl területű lakkház és udvar 262 négyszögöl területű és 1 hold 949 négyszögöl területű ugyanottani szántóból Pölhe István egyötöd rész jutalékára és pedig ezen ingatlanra az özv. Pölhe Györgyné javára bekebelezett özvegyi haszonélvezeti jog fentartásával 124 kor. kikiáltási árban azonban azzal, hogy a mennyiben ezen ingatlan jua'ék a haszonélvezeti jog fentartásával oly árban adatnék el, mely azt megelőző szabadka város tisztviselő nyugdíj alapja jav. 800 k. tőke 690 kam. és jár. iránti követelését meg nem ütné, az árverés hatálytalanná válik s az árverés a haszonélvezeti jog fentartása nélkül azonnal újból megtartatni elrendeltetik és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1908. március 5-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. tszék 22. számú árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 12 kor 80 fil., 20 kor. 60 fil., 2 kor. 20 fil., 22 kor., 12 kor. 40 fil. készpénzben vagy az 1881. évi 60 t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt magyar kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Szabadka, 1908. január hó 23-án.

Domány, kir. tszéki bíró.

Kramer és Müller

polgári és egyenruházati szabó üzlet

Szabadka, Fő-tér.

Férfi öltönyök vagy felöltők 50 kor.-tól mérték szerint a legdivatosabb kivitelben

Kész férfi és gyermekruha áruház!

Feltűnő olcsó szabott árak!

Kivánatra készséggel küldünk mintákat

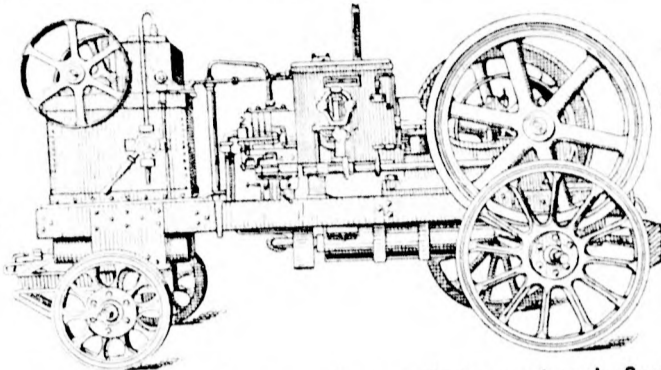
Fáradtság nélküli remek koromfekte fényt állít elő.

Globin
a. legjobb és legfinomabb CZIPÓRISZTÓSZER

Puhává és tartóssá teszi a bőrt.

EREDETI „OTTO“ BENZIN-MOTOROK CSEPLESI CELRA

SAJÁT MŰHELY XI. MESTER-UTCA 31.

SAJÁT MŰHELY XI. MESTER-UTCA 31.

továbbá benzin-, petrolin-, légszesz és szivógáz-motorok faszén, antracit és koksztüzelésre 1-1500 lóerőig

LANGEN és WOLF MOTORGYÁR. — BUDAPEST VI. VÁCIKÖRUT 59.

Dunkel V. K.

Felső magyarhoni első parketgyár és gőzfűrész részvénytársaság Kassán.

Ajánlja kitűnő tölgyfából készült sokszorosan kitüntetett

parkétáit

ugynevezett amerikai, tömör és berakott kockáit, jutányos árak mellett.

Nedves lakásokba ajánljuk asphaliba rakott parketáinkat.

A lerakás kívánatra gyári lerakók által, — a legpontosabban történik.

:: Rajzminták díjmentesen ::
Nagybani kivitel mindenfelé.

FIGYELEM!!

Aki bármilyen ingó vagy ingatlan eladni vagy berbeadni, venni vagy berbe venni szándékozik, valamint pénzkölcsönt felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magánügyekről vagy cégek, hiteltudósítást (információt) ről és vállalatokról beszerezni továbbá tűz-, biztosításokat kárterítés meg- hirdetések el- és élet- biztositásokat kárterítés meg- reklamációkat pénzeszedéseket vizsgálatni kíván és végül pénzeszedéseket kö- zölni, az fordul- Altalános Forgalmi és Hitel- tudósító Intézet VII. kör. Battyány-utca, a gőz- fürdővel szemben. Tulajdonos: Malusev Sándor, ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbizto- sabbban és legszigorúbb titoktartással eszközöltetik. Telefon szám 446.

REINER FERENCZ

EPÜLET és GÉPLAKATOS

elvállal:

disz és sir rácsokat

vállal:

kutjavítást és minden e szakba vágó

munkákat.

Lakik:

Szécsenyi-tér 105 zárdával szemben.

BUDAI KIRÁLY KESERŰVIZ

■ ■ ELSŐRANGÚ HASHAJTÓI ■ ■

Kapható minden fűszerkereskedésben. Rendelésekélegetez az

Erzsébet-sósfürdő forrása

B est - Kelenföld. Telefon 40-84

Női bajok, oranyér, köszvény,

alhasi bántalmak, ált. verbőség, májbajok és túlságos elhízás ellen parat- otthoni használatra az

Erzsébet-só,

mely 1 kg. dobozokban kapható drogeriákban, gyógytárakban és nagyobb fűszerkereskedésekben. — Vileki rendeléseknek pontosan eleget tesz az

Erzsébet-sósfürdő Igazgatósága

BUDAPEST-KELENFÖLD. TELEFON 40-84.

Legjobb alkalom,

hogyan jó **cszipőt** vehet. Női, és finom :: férfi és gyermekcipő raktárat teljesen kiárúsítom és minden elfogadható áron :: Bauer Jozefa eladom. női és férfi divatárú üzlete, kis kápolna mellett.

A MAGY. KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA VEZÉRÜGYNÖKSÉGÉNEK és

KÜHNE E. mezőgazdasági gépgyáranak

kerületi képviselője és raktára

GUBA és FAZEKAS

== SZABADKA. ==

Szállit:

mindennemű mezőgazdasági gépet

ugymint

konkolyválasztó (trieur)

morzsoló, daráló, szecskavágó és répvágó gépeket

kézi és erőmű hajtásra.

== Teljes takarmánykamra berendezések. ==

KUKORICASZÁRTÉPŐGÉPEK.

Láncos és szivattyús kutak és mindennemű

SZERSZÁMGÉPEK.

Osers és Bauer

kizárólagos **motorgyár**
Budapest, Podmaniczky-u. 18.
Wien XX. Dresdenerstrasse 81-83/a.

SZIVÓGÁZ MOTOROK

BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

Jelenleg a legolcsóbb üzemelő 2-3 fillér üzemköltség ára löerőnint.
Gyártmányainkból 1000-nél több üzemben. — Kedvező fizetési feltételek.
Költségelőirányzat ingyen és költségmentesen.

Utóbbi időben gépeket a következőknek szállítottunk:

Baró Bánffy Ernő, Kolozsvár 25 HP	Rosmann Samu, malom, Mohács 40 HP
Gróf Vass Béla, Mezőtur 30 HP	Allesz András, Marosvás 40 HP
Gróf Bethlen István 25 HP	Stenger Vilmos, malom, Topolovecz 50 HP
Gróf Teleky Arthur 30 HP	Fiumei Motorgyár 20 HP
Takács Imre, gőzmalom, Pásztó 60 HP	A trappisták chocolate gyár Reichenberg 30 HP

Szabadkézből eladás.

A helybeli VI-ik kör 2. számú — a Rudics-utca, Széchényi-tér és Mihály utcára sarkaló **785 négyszögöl térfogatú telek**, a rajta levő épületekkel együtt, egy esetleg négy tagban szabad kézből eladó. Bővebb értesítés kapható **Kunetz Testvéreknél.**

1858/1907. végr. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszéknek 1907. évi 25682 számú végzése következtében **A szabadkai takarékpénztár és zálogház részvénytársaság** javára Teleki Fábian szabadkai lakos ellen 500 kor. s jár. erejéig 1907. évi november hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2000 korona — fillérre becsült következő ingóságok u. m.: ökör és hintók nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szabadkai kir. járásbíróság 1907. évi V. 2610/2. számú végzése folytán 500 korona tőkekövetelés, ennek 1907. szeptember 3. napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 137 kor. 16 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Kelebia pusztán 573. ház szám alatt leendő megtartására 1908. évi február 28-ik napjának délután 3¹/₂ órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szabadkán, 1908. évi február hó 14.
Bende,
kir. bir. végrehajtó.

Kiadó lakás.

5 egymásba nyíló utcai szobából álló **úri lakás** május 1-re kiadó. Bővebbet **Aubermann Miklós** a keresk. és iparbank pénztárosa.

Üzlethelyiségek

kiadók **Kovács Antal** házában (Vass Adámmal szemben.)

Ifj. Kelemen János házában üzlethelyiség

kiadó I. kör. 351/a, Bercsenyi és Katona-utca sarkán.

Ujék **Siculia** nevelőellátott üvegek valódiak.

A Malnási **SICULIA** forrásvíz.

A legjobb gyógy- és asztali udítóvíz

A gyomor-egést azonnal megszünteti.

A gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese, hólyag hurutos bántalmánál fölül multhatatlan

A sok savanyúvíz királya.

Magyarországi főraktár: **BRAZAY KALMÁN BPEST,** József-körmű 87. Telefon 59-46.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeria és fűszerkereskedésben.

A jelenlegi Pletl-vaskereskedés sarokhelyiség

1908. május 1-étől **KIADÓ.** Bővebb felvilágosítást özv. **Fimpl Ferencné** háztulajdonosnő Deák-utca 69. ad.

Hirdetmény.

Az „**Alföldi Bank részvénytársaság**“ ezennel közhírré teszi, hogy f. 1908. évi március hó 1. napjától az állandó betétek után öt (5) százalékos kamatot, az átmeneti betétek után négy és fél (4¹/₂) százalékos kamatot fizet.

Kelt Szabadkán, 1908. február 21-én.
292 **Az igazgatóság.**

24-1908. eln. sz.

Hirdetmény.

Alulírott közkórházi igazgatóság ezennel közhírré teszi, hogy a közkórház részére 1908. május 1-től 1909. április 30-ig egy évi időtartamra szükséges fűszerneműk beszerzésére az árlejtés f. évi február hó 28-án d. e. 10 órakor a közkórház igazgatói hivatalában fog megtartatni, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva **f. évi február hó 27-én d. u. 5 óráig** a közkórház gondnoki hivatalánál nyújtsák be, hol az ajánlat megtételénél alapul veendő alap árjegyzék valamint a vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A megállapított 1000 kor. ovadék az árlejtés megtartása előtt a közkórház pénztárába letéteményezendő.

Utóajánlatok, valamint február hó 27-ig be nem érkezelt ajánlatok figyelembe nem vételnek.

Szabadka, 1907. február 17-én.

„Mária Valéria“ közkórház igazgatósága.

Egy, esetleg két egymásba nyíló elegánsan **butorozott szoba** istállóval kiadó. Katonatisztnak nagyon alkalmas. — Czim a kiadóhivatalban.

10-20 kor. napi kereset!

Ügyes ügynökök és házalók (nők is) kereshetnek mindenütt könnyen eladható, szívesen vásárolt és minden jobb háztartásban szükséges cikk árusításával. — Ajánlatot az eddigi működés megemlékezésével „**Z. A. 300**“ jelige alatt **Haasenstein és Vogler A. G. Breslau, Schl.** címre küldendő.

Muschung-buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonan berendezve

A LEGTISZTABB, TERMÉSZETES FOLYÉKONY SZÉNSAV

Folyékony Szénsavat
a világhírű buziasfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz vendéglősöknek és egyéb ipari célokra.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevesbé kiadós szénsavval

Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás.

Magyarországi főraktár: **BRAZAY KALMÁN BPEST,** József-körmű 87. Telefon 59-46.

Buziasfürdői ásvány és gyógyvizek

és 1/2 literes üvegekben.

Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem éri gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!
Felvilágosítással szívesen szolgál!

Muschung-buziasfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziasfürdőn
Sürgőny cím: Muschung, Buziasfürdő. — Interurbán telefon 18. sz
Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Legjobb padlómaszkok. Vegyi, föld és saját örlésű kitünő olajfestékek. — Kencze, ecset és fali minták raktára.

A törv. védett „Vénus kályhafény” feltalálója és gyára:

VASVARI

festékkereskedésében

Műfestészeti cikkek. — Festővásznak. — Paletták
Olaj- és aquarell festékek dus választékban

Krompecher Sámuel

épület és műlakatos műhelye

Szabadka Erdő-utca 90.

Elvállal mindennemű épület és műlakatos munkákat, sirracokat saját vagy be- küldött rajzok szerint, takarékos tűzhelyeket minden kivitelben. — Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. —
→ Tanoncok felvétetnek. ←

Reiner Illés

kefekötő

Szabadka, Kazinczy (Gombkötő-u.)

Nagy raktár minden e szakba vágó árukból.

Kohn J. cimfestő Szabadka

(kis kápolna mellett)

Cimtablák és aranyozások

— a legdiszesebb kivitelben.
Vidéki megkeresésekre vázlatrajzok — és költségvetések díjmentesen —

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **télire eltett konzerveim**

az ideán még jobban sikerültek, mint eddig és így nem csak olcsó, de kiválóan jó és szép konzervekkel, u. m.: vizes ugorok, ecetes paprika, savanyú káposzta, hasab tej, sárgabab, gyümölcsök, fehérrépa, belső paradicsom és saját főzésű szilvalekvárral szolgálhatom ki a hozzám forduló közönséget. Árúim úgy minőség, mint ár tekintetében a kül és a belföldi gyárak árúival versenyeshetnek s így remélem, hogy a n. é. közönség a saját érdekében is felkeres.

Bernstein Emil
első szabadkai konzervgyára
I. kör, Koltsej-ut 102. szám.

Telefon szám 269.

Hamburger Sándor

gőzre berendezett műselyem festője és vegytisztító intézete Szabadkán, Rudics-u. 11. sz. Fehér György házában.

Minden szinehagyott uri és női ruhaneműk ujjonnan átfestetnek (főlfejtetlenül) a pecsétek — vegyileg kitisztítatnak. — Olajnyomatás minden színben a legújabb divat szerint. —

Szabadkán I-ső kör Eötvös-utca dr. Szudárevits Benedek ügyvéd háza (volt Friedmann ház)

Szilvássy Ferenc zongora raktára

Leghírnevesebb zongorák, pianók és harmóniumok.

Hangolások és mindennemű javítások szakszerűen és jutányos áron eszközöltetnek.

Zongorák bérbeadatnak.

Pártos Herman

órás és aranyműves

Szabadka Fő-tér, fiakkor megállóhely.

M. kir. államvasutak pályaorása.

Javítások 2 évi jótállás mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Manheim Márk

férfi szabó üzlete, Szabadka Eötvös-u. 61.

Készít mérték után izléses kivitelben

mindennemű férfi ruhát.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri

Manheim Márk férfi szabó.

Ozv. Beinhauer Lajosné

szállítási és beraktározási vállalat
Szabadka, Fő-tér.

Elvállal mindennemű

fuvarozást, költözködést és beraktározást a legjutányosabb áron a legpontosabb kivitelben.

SPITZER J.

szobafestő és mázoló mester

Szabadka, Eötvös-u. 115.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig a legjutányosabb áron, úgy helyben, mint vidéken.

GYORS ÉS PONTOS

ELKÉSZÍTÉS!

Szobafestő
Mázoló
Aranyozó
Cimfestő

és minden e szakba vágó munkákat elfogad a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben, úgy helyben, mint vidéken. Telefon 159. sz.

KLADÉK KÁZMÉR

SZABADKÁN III. Bercsényi-u. 669/a.

GYORS ÉS PONTOS

ELKÉSZÍTÉS!

Jandek Ferencz sütődéjében **fiuk tanonczul** felvétetnek.

Élső Szabadkai Butorszállító Vállalat.

BLAU SIMON utoda

KRAUSZ GÉZA.

Elfogad atköltözködések helyben és vidéken ujjonnan berendezett, saját bu-
torkocsijaiban.

Elegáns külső

és tartalmaz bor, finom üdítő iz és zamat jellemű pezsgőket.
Kapható minden elsőrangú fúszkereskedésben, kaveházban és vendéglőben.

Vetlényi Zoltán

építési vállalkozó

Szabadka, VI. kör, Karmat-utca 177. sz.

Elvállalja bármilyen célt szolgáló

épület tervezését és építését

továbbá

bővítését, átalakítását vagy renoválását, nedves épületek kiszáraitását.

Elvállalja

épületek gondozását és jókarban tartását évi átalány mellett és (lakbérrel törleszthető)

tisztviselő házak építését.

Vázlattervek kívánatra díjtalanul.

Telefon szám 454.

Óvás! Több szabadkai söresarnokban pilseni sör gyanánt 24 filleres ár mellett másod és harmadrendű söröket hoznak forgalomba, sőt egyesek még „pilseni sör” feliratu cégtablát is alkalmaznak. A n. é. közönség tájékoztására közhírre teszem, hogy a

valódi Pilseni sör

Szabadkán kimérve kizárólag csak a Bárány szállodában, Pest szállodában, Nemzeti szállodában és Domszki Antal söresarnokában kapható.

Frank Sándor
a pilseni polgári sörfőzde
bácsmezei főraktárnoka.

KONVERTÁLT JELZÁLOG SORSJEGY

:: :: :: :: :: Ovadékképes értékpapír :: :: :: :: ::

Állandó érték és évenként 6 huzás	Főnyeremény minden évben föltétlenül :: :: 1.000,000 K	Minden sorsjegy feltétlenül nyer
-----------------------------------	---	----------------------------------

:: :: Egy sorsjegyre több nyeremény eshet :: ::

Legolcsóbb bevásárlási forrás ! !

:: Rendkívül előnyös módszer :: **Egy sorsjegy ára 135 korona.** :: Rendkívül előnyös módszer ::
 Jelzalog sorsjegy beszerzésére ! Jelzalog sorsjegy beszerzésére !

A következő módon fizethető :

Huzás már február hó 25-én. Főnyeremény 200.000 korona.	I. Betét: K 20.— Huzás: febr. 25-én. Főnyeremény: 200,000 korona.	A sorsjegyek 52 esztendeig játszanak	IV. Betét: K 20.— Huzás: aug. 25-én. Főnyeremény: 500,000 korona.	A legkisebb nyeremény esetén is veszteség kizárva.
	II. Betét: K 10.— Huzás: ápr. 25-én. Főnyeremény: 300,000 korona.		V. Betét: K 30.— Huzás: okt. 25-én. Főnyeremény: 100,000 korona.	
	III. Betét: K 20.— Huzás: jun. 25-én. Főnyeremény: 100,000 korona.		VI. Betét: K 35.— Huzás: dec. 27-én. Főnyeremény: 1.000,000 kor.	

Ezen befizetések egy év alatt törlesztendőek, akár előírás szerint minden második hónapban, illetve a huzás előtt 10 nappal, akár havonta megfelelő részletekben. Fenti 135 koronányi vételárban a tőke és kamat be van tudva, ezen felül semmiféle költséget nem számítunk, s az utolsó részletnél az eredeti sorsjegyet kiszolgáltatjuk.

Az első betét, illetve 20 korona beküldése ellenében megküldjük a vásárolt sorsjegy sorozatát és számát tartalmazó törvényes részletivet, melynek birtokában a vevő már a legközelebbi huzáson résztvesz.

Ajánljuk továbbá „Kilátás” sorsjegytársaságunkat

melyet 25 drb Conv. jelzalog sorsjegyből alakítottunk 25 tag részére **36 havi 4.50 K részletre.** Évente 6 huzás több millió főnyereménnyel.

E társaságban való részvétel előnye abban nyilvánul, hogy a 3 év tartama alatt minden tag 25 drb sorsjegy nyerőesélyét élvez, végül pedig 1 drb Conv. jelzalog sorsjegyet kap. Az első befizetés ellenében megküldjük a 25 drb sorsjegy számát tartalmazó tagsági könyvecskét s innen kezdve minden tag a 25 drb sorsjegy nyereményére játszik.

A tagok tehát nemcsak játszanak, hanem tőkebefektetést is eszközölnek egyuttal, mert a társaság feloszlásakor óvadékképes értékpapirokat kapnak kézhez.

Kérjük szives rendelését mielőbb.

Egy tag több részt is jegyezhet.

Délmagyarországi „MERCUR” Váltóüzlet R.-T. Szabadka.

Ne mulassza el senki a kedvező alkalmat megragadni egy ilyen sorsjegyet a jelenlegi ÓLCSÓ ÁRBAN beszerezni!

Ügynökök fix fizetésre felvétetnek.

Megrendelő-jegy. A Délmagyarországi «MERCUR» Váltóüzlet R.-T.-nak SZABADKA.

Megrendelek drb Konv. Jelzalog sorsjegyet
 Kérem a sorsjegy sorozat és számát tartalmazó
 Kelt

* részletre. 135 koronáért. részletkönyvecskét. részletivet.

Név:
 Lakás:
 U. p.:

* A nem kívánt förtendő.
 * Pontos olvasható címet kérünk.

Megrendelések legegyszerűbben postautalványon eszközölhetők.

Oh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztillái

az etvagyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 korona és 2 korona.
PRÓBADOBOZ 50 FILLÉR.
Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR” gyógyszer-tár
Budapest, VI., Vaczi-körút 17.

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Egger mellpasztillaja csakhamar meggyógyított.

Kapható Szabadkán: Decsy Jenő, Baronyi Gyula, ifj. Galfy György, Hofmann József, Illes Antal, Langhof Gyula örök., Milassin Illes örök., Szilberleitner F.; Csantavéren: Tiborfy Kalman örök.; Csurogon: Ember Istvan; Magyar-kanizsan: Beer Emil, Tripolszky J.; Palicsan: Szigethy Bela.

Legbiztosabb és legököltebb üzemelő!

ELSŐRENDŰ GYÁRTMÁNY!

SZIVÓGÁZ-MOTOROK

Antraelt, koksz, valamint faszén-tüzelésre egyaránt alkalmas! Legolcsóbb és leghatékonyabb üzem!

Legmesszebbmenő SZAVATOSSÁGI Üzemeltetés körülműl 1-2 fillér árá lőerőnként!

Allandóan raktáron: Nyersolaj és benzín motorok, lokomobílok és cseplőszerelvények.

Előnyös fizetési feltételek.

Dénes B. Budapest.
Iroda és raktár: V. kerület, Lipót-körút 15 szám.
165. Árjegyzék és költ. egyetemes ingyen.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

SZEGEDI IPAROSSZÖVETKEZET

MINT AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI HITELSZÖVETKEZET TAGJA ::

butorcsarnoka

Ajánlja a bútortársárló közönségnek dusan felszerelt asztalos és kárpitóztott butor raktárt, hol állandóan a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig TÖBB SZÁZ SZOBABERENDEZÉS VAN KÉSZLETBEN :::

Ugy költségvetéssel, mint kézi rajzokkal készségesen szolgálunk

- SZEGEDI IPAROSSZÖVETKEZET -
Telefon 455. Aradi-utca 6. Telefon 455.

VIZVEZETÉK,

fürdő-szoba, klozet, villany és gázbevezetést

= a legjutányosabb árban készít: =

WEISZ JÁNOS ANTAL

vizvezeték-, villany- és gázberendezési műhelye

Eötvös-utca 115. sz. **SZABADKÁN.** Eötvös-utca 115. sz

Technikai cikkekben állandó nagy raktár.

Csillárok nagy választékban. Mintaraktár megtekinthető.

Auer égők! Tervezetekkel és költségvetéssel szívesen szolgálók. Villany égők!

Hirdetmény.

A Nagyméltóságú Földművelésügyi Miniszterium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres **Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis** amerikai vadvesző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajú

gyökeres fás-oltványok

kerülnek ezen évben nálunk eladásra.

Badacsonyi vidéki Szőlőtelep kezelősege,
70 **Tapolca** (a Balaton mellett).

FISCHER ÁRPÁD, BUDAPEST

Kossuth Lajos-utca 1. **ÉKSZERKÉSZITŐ.** Kossuth Lajos-utca 1.

Ajánlja magát izléses, csinos, arany-, ezüst- és ékszer-árúk elkészítésére. Saját készítményű arany, ezüst és ékszerárúkból nagy raktár. Javítások olcsón és gyorsan eszközöltetnek.

Vidéki megbízások lelkiismeretesen és legpontosabban eszközöltetnek.

Legjobb padlómázak. Vegyi, föld és saját örlésű kitűnő olajfestékek. — Kencze, ecset és fali minták raktára.

A törv. védett „Vénus kályhafény” feltalálója és gyára:

VASVARI

festékkereskedésében.

Műfestészeti cikkek. — Festővásznak. — Paletták Olaj- és aquarell festékek dus választékban

Krompecher Sámuel

épület és műlakatos műhelye Szabadka Erdő-utca 90.

Elvállal mindennemű épület és műlakatos munkákat, sűrűsokat saját vagy be- küldött rajzok szerint, takarékos tűzhe- lyeket minden kivitelben. — Javítások olcsón és pontosan eszközöltetnek. — **Tanoncok felvétetnek.**

Reiner Illés

kefekötő

Szabadka, Kazinczy (Gombkötő-u.)

Nagy raktár minden e szakba vágó árukból.

Kohn J. cimfestő Szabadka (kis kápolna mellett)

Cimtablák és aranyozások

a legdiszesebb kivitelben. Vidéki megkeresésekre vázlatrajzok — és költségvetések díjmentesen —

Ertesítem a n. é. közönséget, hogy **télire eltett konzerveim**

az idén még jobban sikerültek, mint eddig és így nem csak olcsó, de kiválóan jó és szép konzervekkel, u. m.: vizes ugróka, ecetes paprika, savanyú káposzta, hasáb fej zöldbab, gyanút tők, fehérrepa, bébi paradicsom és saját főzésű szilva- lekvárral szolgálhatom ki a hozzám forduló közönséget. Áraim ugy minőség, mint ar tekintetében a kül és a belföldi gyárak árival versenyre lehetnek s így remélem, hogy a n. é. közönség a saját érdekében is felkeres.

Bernstein Emil első szabadkai konzervgyára I. kör, Kolosey-ut 102. szám.

Telefon szám 269.

Hamburger Sándor gőzre berendezett műhelyem festődjé és vegytisztító intézete Szabadkán, Rudics-u. 11. sz. Feher György házában.

Minden szinehagyott uri és női ruhaneműek ujonnan átfestetnek (főlféjtetlenül) a pecsétök — vegyileg kitisztíttatnak. — Olajnyomatás minden színben a legújabb divat szerint. —

Szabadkán I-ső kör Eötvös-utca dr. Szudárevits Benedek ügyvéd háza — (volt Friedmann háza) —

Szilvássy Ferenc zongora raktára

Leghírnevebb zongorák, pianók és harmóniumok.

Hangolások és mindennemű javítások szak- szerűen és jutányos áron eszközöltetnek. Zongorák bérbeadatnak.

Pártos Herman

órás és aranyműves Szabadka Fő-tér, fiakker megállóhely.

M. kir. államvasutak pályaozása.

Javítások 2 évi jótállás mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Manheim Márk

férfi szabó üzlete, Szabadka Eötvös-u. 61.

Késsit mérték után izléses kivitelben mindennemű férfi ruhát.

A n. é. közönség b. pártfogását kéri **Manheim Márk** férfi szabó.

Ozv. Beinhauer Lajosné

szállítási és beraktározási vállalat Szabadka, Fő-tér.

Elvállal mindennemű fuvarozást, költözködést és beraktározást

a legjutányosabb áron a legpontosabb kivitelben.

SPITZER J.

szobafestő és mázoló mester Szabadka, Eötvös-u. 115.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát a legegyszerűbbtől a legdisze- sebb kivitelig a legjutányosabb áron, ugy helyben, mint vidéken.

Vetlényi Zoltán

építési vállalkozó Szabadka, VI. kör, Karmat-utca 177. sz.

Elvállalja bármilyen célt szolgáló

épület tervezését és építését

továbbá bővítését, átalakítását vagy renoválását, nedves épületek kiszáritását.

Elvállalja épületek gondozását és jókarban tartását évi átalány mellett és (lakbérrel törleszthető)

tisztviselő házak építését.

Vázlattervek kívánatra díjtalanul. Telefon szám 454.

GYORS ÉS PONTOS ELKÉSZÍTÉS!

Szobafestő Mázoló Aranyozó Cimfestő

és minden e szakba vágó munkákat elfogad a legegyszerűbb és a legdisze- sebb kivitelben, ugy helyben, mint vidéken. Telefon 159. sz.

KLADÉK KÁZMÉR SZABADKÁN III. Bercsényi-u. 669/a.

GYORS ÉS PONTOS ELKÉSZÍTÉS!

Jandek Ferencz sütődéjében fiuk tanonczul felvétetnek.

Élső Szabadkai Butorszállító Vállalat.

o o o o o BLAU SIMON utóda o o o o o

KRAUSZ GEZA.

Elfogad atköltözködéseket helyben és vidéken ujonnan berendezett, saját bu- o o o o o torkocsijaiban. o o o o o

Elegáns külső

és tartalmas bor, finom üdítő iz és ramat jellemzi pezsgőnket.

Kapható minden elsorangu fűszerkereske- desben, kávéházban és vendéglőben.

Öväs! Több szabadkai sörcsarnokban pilseni sör gyanánt 24 filleres ár mellett másod és har- madrendű söröket hoznak forgalomba, sőt egyesek még „pilseni sör” feliratu cégtáblát is alkalmaznak. A n. é. közönség tájékozására közhíré teszem, hogy a

valódi Pilseni sör

Szabadkán kimérve kizárólag csak a Bárány szállodában, Pest szállodában, Nemzeti szállo- dában és Domszki Antal sörcsarnokában kapható.

Frank Sándor a pilseni polgári sörözde- bászmegegyi főraktárnoka.

„METEOR”-SZÁLLODA

Budapest, Erzsébet-körút 6. — Tulajdonos: Rendes Izidor.

120 kényelmesen berendezett szoba. — Melegvízfűtés. — Teljes 24 órai liftszolgálat. — Vacuum-Cleaner. — Fürdők a házban. — Szállodai automobil. — Szalonok, társalgók. — Figyelmes kiszolgálás. — Mérsékelt árak. — Feltétlen tisztaság. — Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között. — A technika minden vívmányával felszerelve. — A város központján.

Szobák 4 koronától.

Ajánlati verseny hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok köz-
hírré teszi, hogy vagyombukott Glück
Mór csődválasztmányának 1908. évi
február 14-én kelt határozata értelmé-
ben a csődtömeghez tartozó és Bács-
almáson levő faraktárban elfekvő, a
csődleltárban 1-642. tétel számok alatt
felvett, 35.645 korona 26 fillerre be-
csült deszkák, lécek, stálik és egyéb
épülették ajánlati verseny útján el-
adatnak.

Ugyancsak ajánlati verseny útján el-
adatnak a csődleltár 758-1105. tétel
számok alatt felvett és Kunbaja köz-
ségben levő faraktárban elfekvő desz-
kák, stálik és egyéb épülették, a
melyeknek becseréke 7415 kor. 68 fil.

Az ajánlatot tevők kötelesek zárt
borítékban foglalt ajánlataikat a bec-
sértéknek 10 szóval tíz százalékával,
mint bánatpénzzel együtt 1908. évi
március hó 12. napjáig alulírott tömeg-
gondnok kezeihez beadni és illetve a
bánatpénzt lefizetni. Az ajánlatok felett
a csődválasztmány 1908. évi március
hó 14. napján délután 3 órakor Dr.
Vécsei Emil szabadkai lakos ügyvéd
csődválasztmányi elnök irodájában meg-
tartandó ülésen fog határozni. A csőd-
választmányának joga van arra, hogy
amennyiben a legkedvezőbb ajánlatot
sem találja megfelelőnek, azt vissza-
utasíthassa és újabb ajánlati versenyt
hirdethessen.

Vevő köteles az ajánlat elfogadása
napjától számított 3 nap alatt bánat-
pénze elvesztésének terhe mellett, az
egész vételért a tömeggondnok kezei-
hez lefizetni és ugyancsak 3 nap alatt
az áruraktárt átvenni és a helyiséget
klíriteni.

A vételi illeték a vevőt terheli.

A csődleltár a tömeggondnoknál na-
ponként délután 3-5 óra között be-
tekinthető a faraktárak pedig a hely-
színeken megsejmelhetők.

Bácsalmásoo 1908. február 18.

Wiener Samu

ügyvéd csődtömeggondnok.

742-1908.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó **Ókér köz-
ségben** elhalálozás folytán üresedésbe jött
községi **jegyzői állásra** pályázatot hir-
detek és felhívom az állást elnyerni ohajtókat,
hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket
hozzám 1908. évi március hó 10-ig nyújtsák be.

Az állás javadalmazása:

1. Kézpénzben 1167 korona 80 fillér.
2. 6-ól kemény lüzifa.
3. Természetbeni lakás és 1439 ölnyi udvar és kert hasznélvezete.
4. 48 hold 449 ölnyi egy tagban levő szántóföld hasznélvezete, mely ingatlan adó-ját a község fizeti.
6. A magán munkálatokért osztályrendeleti-
leg megállapított díjak.

Ujvidék, 1908. évi február hó 20-án.

Nikolits, főszbíró.

Nyomatott Fischer Mór ezelőtt Krausz és Fischer laptulajdonos cég könyvnyomdájában Szabadkán (Vojnich-palota Bárany szálloda mellett.)

Felhívás.

Az 1907. évi XIX. t. c. által felosztott
szabadkai kerületi betegsegélyző pénztár felszá-
moló bizottságának határozata folytán felhi-
vom mindazokat, kiknek a nevezett pénztárral
szemben valamelyes követeléseik állanak fenn
(tagjárulékok visszatérítés, táppénz, orvosi, gyógy-
tári költségek, lakbér, fizetési hátralék, kör-
házi ápolási költségek stb.) hogy ezen köve-
teléseiket alulírottál legkésőbb 1908. évi
március hó 14-ig beadvány annál is inkább
jelentsek be, mert az elkészült bejelentések
figyelembe vételén nem fognak s a később
bejelentett követelések a felszámolási bizottság
által még az esetben sem fognak kiegyenlít-
tetni, ha a leszámolás tényleges vagyonom-
radvánnyal záródnék és a követelés minden
kétséget kizárólag jogosnag mutatkoznék is.

A fenti határidőn belül a követeléseik akár
írásban, akár szóbelileg bejelentendők, mind-
két esetben azonban lehetőleg okmányszerűleg
igazolandók. Ez esetben is azonban csakis a
felszámolási bizottság által megejtendő felül-
vizsgálat után fizettetnek ki.

Kelt Szabadkán, 1908. február 15-én.

Dr. Krizse József

rendőrkapitány,
a felszámoló bizottság elnöke.

Kisasszony

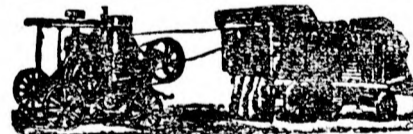
gyors- és gépiró, perfekt német, állást
keres. Cim a kiadohivatalban.

Motorvevők figyelmébe!

Herkules-motorvállalat Bpest, V.
Váci ut 30

Ajánlja egy cséplési mint malomüzemre kitűnően
alkalmas, legegyszerűbb benzínlocomobiljait, melyek
V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor

üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva. Bámulatosan egyszerű szerkezet.

**Rendkívül csekély benzinfogyasztás
13-14 éves fiú is kezelheti!!**

Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben
levő motorokról.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Szabadkán, VI. kör, 288. összeírasi
szám alatt lévő, a szabadkai 6625. és
6626. sz. tkvi betétekben felvett, Kovács
Sztrikó György és Kovács Sztrikó
Mihály tulajdonát képező **lakház és udvar
folyó évi március hó 3-án d. u. 3 órakor
Dr. Flatt Viktor kir. közjegyző irodájában**
nyilvános önkéntes árverés útján el-
adatnak.

Kikiáltási ár 16,000 korona, a melyen
alul az ingatlanok eladatni nem fognak.
Bánatpénzül 1600 korona teendő le
Dr. Flatt Viktor kir. közjegyző kezeihez.

Az árverés közelebbi feltételei Dr.
Flatt Viktor kir. közjegyzőnél, továbbá
Dr. Kiss József és Dr. Ács Jenő ügy-
védeknel tudhatók meg.

The Berlitz School

Alapítva 1878. of Languages 330 fiókiskola.

Szabadkán, Kállay Albert-utca 18. szám.

Angol, Francia, Olasz, Német

Okleveles tanárok a maguk anyanyelvét tanítják.

Ismertetés, próbatekete ingyen.

Más intézetek tanáraival nem vagyunk
összeköttetésben.

325-1908. eln. sz.

Hirdetmény.

Szabadka sz. kir. város trh. uthálózatához
tartozó: Szabadka-zentai, Szabadka-csantavéri,
Szabadka-topolyai trh. utaknak 3.00, 4.13,
3.576 klm. hosszban, kőalapú kavicsos rend-
szerben való kiépítésére zárt ajánlati verseny-
tárgyalás hirdetek.

Versenytárgyalás napjával 1908. évi március
hó 6-án d. e. 10 óráját lüzom ki, mely időre
a lepecsételt zárt ajánlatok a polgármesteri
iktatóba benyújtandók, elkéselt vagy távirati
ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Bánat-pénzül csatolandó 10.000 korona ova-
déképes értékpapírban, vagy készpénzben.
Az ajánlott kőfajokból minta és szilárdági bi-
zonyítvány csatolandó. Elkészítési határidő
1908. nov. 30. Részletes feltételek a városi
mérnöki hivatalos órák alatt megtudhatók.

Szabadkán, 1908. évi február hó 21-én.

Dr. Biró Károly s. k.

kir. tanácsos, polgármester.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schloesing Theofil világhírű francia agricultur-vegyész által
Marseille-ben gyársott egyedül álló védekezési szerei a peronospora,
lisztharmat, fenésedés, sárgaság, fűrtrohadás, szőlómolyok, her-
nyók, burgonya, peronosporája, valamint minden, más a mező- szőlő
és kertgazdaságban előforduló gomba és rovar élősdiek ellen; to-
vábbá G. és V. Moreels, Gand (Belgium) feltárt Peru-Guanó, a
világ legjobb, legolcsóbb és legértékesebb szerves trágyájának kép-
viselete Csongrád és Bácsbodrogszög megye részére:

Zauner Richard Szeged,

Boldogasszony-sugárut 7. szám,

273 ki készséggel szolgál minden irányban felvilágosítással.